

08/231-904/ПР
27.06.2024

КИЇВСЬКА МІСЬКА РАДА

III СЕСІЯ ІХ СКЛИКАННЯ

РІШЕННЯ

№ _____

Проект

Про затвердження «Міської цільової програми відновлення та розвитку сфери туризму міста Києва на 2025-2027 роки»

Відповідно до пункту 22 частини першої статті 26 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні», пункту 3 статті 8, статті 12 Закону України «Про туризм», постанови Кабінету Міністрів України від 05 серпня 2020 року № 695 «Про затвердження Державної стратегії регіонального розвитку на 2021 – 2027 роки», рішень Київської міської ради від 15 грудня 2011 року N 824/7060 «Про затвердження Стратегії розвитку міста Києва до 2025 року» (у редакції рішення Київської міської ради від 06 липня 2017 року N 724/2886), від 29 жовтня 2009 року N 520/2589 «Про Порядок розроблення, затвердження та виконання міських цільових програм у місті Києві», з метою забезпечення, відновлення та оптимального функціонування сфери туризму в місті Києві, Київська міська рада

ВИРІШИЛА:

1. Затвердити «Міську цільову програму відновлення та розвитку сфери туризму міста Києва на 2025-2027 роки» (далі – Програма), що додається.

2. Визначити Управління туризму та промоцій виконавчого органу Київської міської ради (Київської міської державної адміністрації) відповідальним виконавцем Програми.

3. Управлінню туризму та промоцій виконавчого органу Київської міської ради (Київської міської державної адміністрації):

3.1. Забезпечити виконання Програми в межах обсягу видатків, передбачених у бюджеті міста Києва на відповідні роки.

3.2. Подавати Київській міській раді, Департаменту фінансів виконавчого органу Київської міської ради (Київської міської державної адміністрації), Департаменту економіки та інвестицій виконавчого органу Київської міської ради (Київської міської державної адміністрації):

квартальні звіти про виконання завдань і заходів Програми – до 01 травня, 01 серпня, 01 листопада звітного року;

річний звіт про виконання завдань і заходів Програми – до 01 березня року, наступного за звітним;

заключний звіт та уточнені річні звіти (у разі потреби) про виконання завдань і заходів Програми – до 01 квітня року, наступного за звітним.

4. Оприлюднити це рішення в установленому законом порядку.

5. Це рішення набирає чинності з дня його оприлюднення.

6. Контроль за виконанням цього рішення покласти на постійну комісію Київської міської ради з питань культури, туризму та суспільних комунікацій та постійну комісію Київської міської ради з питань бюджету, соціально-економічного розвитку та інвестиційної діяльності.

Київський міський голова

Віталій КЛИЧКО

ПОДАННЯ:

Заступник голови Київської міської державної адміністрації з питань здійснення самоврядних повноважень

 Марина ХОНДА

Начальник Управління туризму та промоцій

 Марина РАДОВА

Головний спеціаліст – юрисконсульт Управління

 Віталій ПАЦІРА

Головний спеціаліст з питань персоналу, уповноважена особа з питань запобігання та виявлення корупції Управління

 Олександр КОСОГОВ

ПОГОДЖЕННЯ:

Перший заступник голови Київської міської державної адміністрації

 Микола ПОВОРОЗНИК

Директор Департаменту фінансів

Володимир РЕПІК

Директор Департаменту економіки та інвестицій

 Наталія МЕЛЬНИК

Директор комунального некомерційного підприємства «Київський центр розвитку туризму»

 Ірина ДУНАС

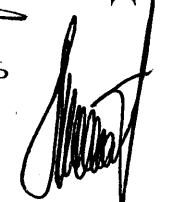
Заступник керівника апарату-начальник юридичного управління

 Леся ВЕРЕС

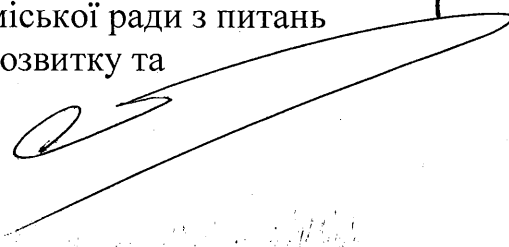
Керівник апарату

 Дмитро ЗАГУМЕННИЙ

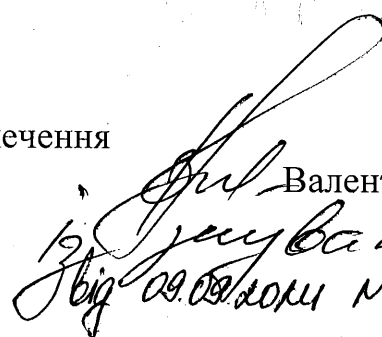
Голова постійної комісії Київської міської ради з питань культури, туризму та суспільних комунікацій

 Вікторія МУХА

Голова постійної комісії Київської міської ради з питань бюджету, соціально-економічного розвитку та інвестиційної діяльності

 Андрій ВІТРЕНКО

Начальник управління правового забезпечення діяльності Київської міської ради

 Валентина ПОЛОЖИШНИК
Згідно з протоколом № 08/230-1016

ЗАТВЕРДЖЕНО

рішення Київської міської ради

від _____ року № _____

**МІСЬКА ЦІЛЬОВА ПРОГРАМА
ВІДНОВЛЕННЯ ТА РОЗВИТКУ СФЕРИ ТУРИЗМУ
МІСТА КИЄВА НА 2025-2027 РОКИ**

**I. ПАСПОРТ МІСЬКОЇ ЦІЛЬОВОЇ ПРОГРАМИ ВІДНОВЛЕННЯ ТА
РОЗВИТКУ СФЕРИ ТУРИЗМУ МІСТА КИЄВА НА 2025-2027 РОКИ**

1.	Мета Програми	Підвищення конкурентоспроможності міста Києва як туристичного центру європейського рівня, відновлення туристичних потоків та підвищення прибутковості сфери, створення безбар'єрного туристичного середовища		
2.	Оперативні цілі, визначені Стратегією розвитку міста Києва (іншими стратегічними документами), на досягнення яких спрямована Програма	Стратегія розвитку міста Києва до 2025 року: Стратегічна ціль 1. Підвищення рівня конкурентоспроможності економіки м. Києва Сектор 1.5. Туризм Оперативні цілі: 1. Збільшення тривалості та покращення комфорту перебування туристів 2. Підвищення ефективності управління туристичною сферою		
3.	Дата, номер і назва розпорядчого документа про розроблення проекту Програми	Розпорядження Київського міського голови від 26 лютого 2024 року № 162 «Про підготовку проекту Міської цільової програми відновлення та розвитку сфери туризму міста Києва на 2025 – 2027 роки»		
4.	Розробник Програми	Управління туризму та промоцій виконавчого органу Київської міської ради (Київської міської державної адміністрації), Комунальна науково-дослідна установа «Науково-дослідний інститут соціально-економічного розвитку міста»		
5.	Відповідальний виконавець Програми	Управління туризму та промоцій виконавчого органу Київської міської ради (Київської міської державної адміністрації) (далі – Управління туризму та промоцій)		
6.	Співвиконавці Програми	Комунальне некомерційне підприємство виконавчого органу Київської міської ради (Київської міської державної адміністрації) «Київський центр розвитку туризму» (далі – КНП «КЦРТ»)		
7.	Строки реалізації Програми	2025-2027 роки		
8.	Обсяги фінансових ресурсів, необхідних для реалізації Програми	Всього (тис. грн)	у тому числі за роками (тис. грн)	
			2025 рік	2026 рік

	Всього	76 112,44	21 662,53	25 192,76	29 257,15
	у тому числі за джерелами:				
8.1.	державний бюджет				
8.2.	бюджет міста Києва	76 112,44	21 662,53	25 192,76	29 257,15
8.3.	інші джерела				

II. ВИЗНАЧЕННЯ ПРОБЛЕМ, НА РОЗВ'ЯЗАННЯ ЯКИХ СПРЯМОВАНА ПРОГРАМА

Міська цільова програма відновлення та розвитку сфери туризму міста Києва на 2025 – 2027 роки (далі - Програма) розроблена відповідно до Бюджетного Кодексу України, законів України та інших нормативних документів, що стосуються стратегічного планування національного, регіонального та місцевого розвитку, а саме:

Закону України «Про туризм»;

Стратегії розвитку туризму та курортів на період до 2026 року, схваленої розпорядженням Кабінету Міністрів України від 16.03.2017 № 168-р;

Національної стратегії із створення безбар'єрного простору в Україні на період до 2030 року, схваленої розпорядженням Кабінету Міністрів України від 14.04.2021 № 366-р;

Стратегії розвитку міста Києва до 2025 року, затвердженої рішенням Київської міської ради від 15.12.2011 № 824/7060 (у редакції рішення Київської міської ради від 06.07.2017 № 724/2886) (далі - Стратегія розвитку міста Києва до 2025 року).

Завдання та заходи Програми спрямовані на виконання оперативних цілей Стратегії розвитку міста Києва до 2025 року, а саме:

Збільшення тривалості та покращення комфорту перебування туристів,

Підвищення ефективності управління туристичною сферою.

Сфера туризму є перспективним сектором економіки, розвиток якого сприяє збільшенню місцевих доходів та валютних надходжень, створює нові робочі місця, розвиває дотичні галузі, пов'язані з виробництвом туристичних послуг, сприяє створенню нових галузей, розвиває соціальну, виробничу, транспортну інфраструктуру.

Місто Київ продовжує займати особливе місце серед міст України у туристичній сфері, враховуючи його значний туристичний потенціал та статус столиці. Сучасна столиця України входить до числа десяти найбільших міст Європи і є політичним, культурним, соціально-економічним та освітньо-науковим центром країни. На території столиці розташовано 39 пам'яток міжнародного та понад 2000 – національного та місцевого значення.

До 2021 року міський туризм активно розвивався. На формування привабливого туристичного продукту вплинули: можливість розвитку сучасних видів туризму (подієвого, медичного, гастрономічного, інклюзивного), значна історико-культурна спадщина, зручне географічне розташування, високий транспортний потенціал.

Протягом 2018-2021 рр. столицю відвідали 15 млн туристів, більш як 35% з яких іноземці з понад 190 країн світу. В цей період у місті проводилися міжнародні виставки, ярмарки, фестивалі, такі масштабні як: Moto Open Fest, Kyiv Food & Wine Festival, Кураж Базар, Atlas Weekend, Kyiv Art week. Також було організовано проведення Туристичного конгресу з ділового туризму «Global MICE Congress. Kyiv, Міжнародного конгресу медичного та оздоровчого туризму (GLOBAL HEALTHCARE TRAVEL FORUM), Туристичної конференції з

медичного туризму «Med.TV.Ukraine» (Medical Tourism - Workshop), Гастрономічної туристичної премії «Kyiv Food Travel Award, що сприяли збільшенню кількості туристів. Важливою подією стало отримання Києвом знаку відповідності «Безпечні подорожі» (SafeTravelsStamp) від Всесвітньої ради з туризму та подорожей (WTTC), що підвищило інтерес іноземного туриста до туристичних і культурних об'єктів міста та покращило імідж столиці. Все це вплинуло на позитивні тенденції розвитку галузі, а саме: збільшення туристичних потоків, зростання надходжень до бюджету міста, зростання завантаження готелів.

За останні п'ять років сфера туризму пережила кілька масштабних потрясінь: у 2020 році – пандемію COVID-19 та з 24.02.2022 повномасштабне вторгнення Російської Федерації на територію України, що поставило розвиток туристичного сектору на паузу.

Сучасні виклики та загрози спричинили поглиблення наявних та появу нових проблем у туристичній сфері. Міська цільова програма відновлення та розвитку сфери туризму міста Києва на 2025 – 2027 роки спрямована на вирішення проблем, серед яких:

- недостатній рівень розвитку внутрішнього туризму;
- недостатній рівень безбар'єрності туристичного середовища та доступності туристичних послуг;
- необхідність удосконалення ефективності управління туристичною сферою.

Недостатній рівень розвитку внутрішнього туризму

Воєнний стан в країні та нестабільна безпекова ситуація значно вплинули на скорочення кількості туристів у м. Києві протягом останніх років (рисунок 1).

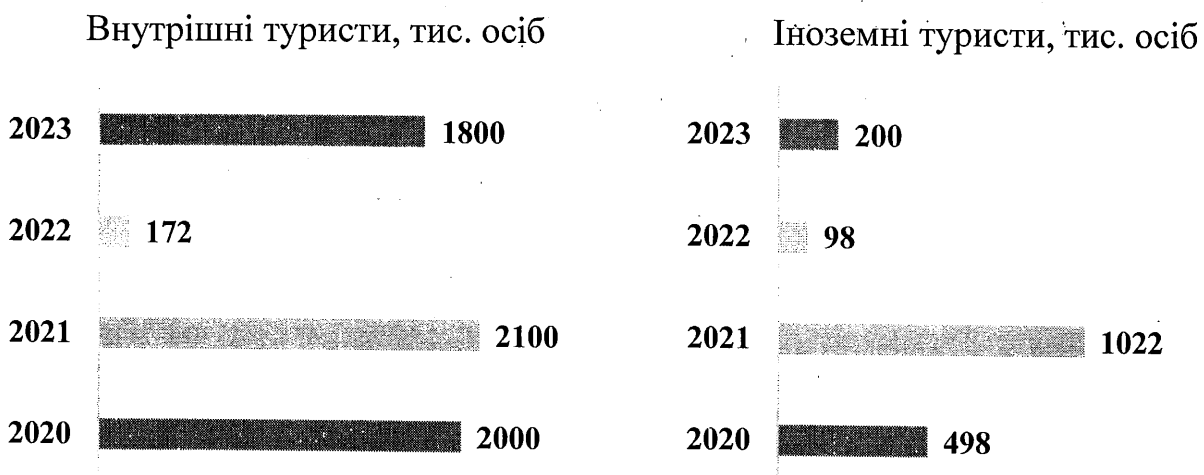

Рисунок 1. Динаміка туристичних потоків до міста Києва за 2020-2023 роки (тис. осіб)

Протягом 2020 - 2022 рр. столицю відвідали туристи з Ізраїлю – 154,2 тис. осіб, Німеччини – 114,7 тис. осіб, США 113,1 тис. осіб, Туреччини – 110,6 тис. осіб, та Великобританії – 63,9 тис. осіб, що в загальному складає 556,5 тис. осіб (таблиця 1).

Таблиця 1. ТОП – 5 країн світу за кількістю іноземних туристів, що відвідали місто Київ

Країна	Кількість відвідувачів, (тис. осіб)		
	2020	2021	2022
Ізраїль	39,9	105,1	9,2
Німеччина	36,6	71,7	6,4
США	31,9	75,5	5,7
Туреччина	34,3	69,5	6,8
Великобританія	23,9	35,7	4,3

У 2021 році діяльність у туристичній сфері столиці активізувалася. Після тривалих протипандемічних обмежень кількість в'їзних туристів у 2021 році зросла на 25% порівняно з 2020 роком і становила 3122 тис. осіб. Однак досягти допандемічних показників не вдалося.

З 2022 року сфера туризму увійшла у найбільш кризовий стан за останні десятиліття. Потоки іноземних та внутрішніх туристів практично зникли, за винятком відвідування міста представниками медіа, міжнародних компаній-донорів, бізнес-туристів, волонтерів та індивідуальних внутрішніх туристів. А виїзний туризм з моменту припинення авіасполучення та запровадження воєнного стану практично перестав існувати. Внутрішній туризм намагався подолати ці виклики і продовжував функціонувати, через закриті кордони і численні обмеження українці почали значно більше подорожувати всередині країни, хоча падіння ринку склало приблизно 50% від попереднього року. Дана тенденція щодо зниження туристичних потоків свідчить про необхідність здійснення ефективних заходів з відновлення та розвитку внутрішнього туризму столиці.

Недостатній рівень безбар'єрності туристичного середовища та доступності туристичних послуг

Проблема безбар'єрності для осіб з інвалідністю та інших маломобільних груп населення набувала обертів з року в рік, а з початком війни стала ще більш актуальною, оскільки тисячі українців та українок отримали травми внаслідок бойових дій, і зараз вчаться жити в незвичній для себе реальності.

Одним із важливих елементів туристичного середовища є наявність інклюзивних туристичних маршрутів, туристичної інфраструктури, що відповідає вимогам безбар'єрності, безпеки та зручності для осіб з інвалідністю та інших маломобільних груп населення.

Не менш важливими складовими комфортного туристичного середовища є: наявність екскурсійного автотранспорту, що відповідає вимогам доступності та безбар'єрності;

наявність кваліфікованих фахівців туристичного супроводу, зокрема для осіб з інвалідністю та інших вразливих верств населення,

доступність засобів отримання інформації, зокрема інформаційних електронних сервісів.

Актуальною проблемою залишається недостатня кількість туристичних об'єктів облаштованих для туристів та людей з вадами зору та слуху. З метою розширення спектру туристичних пропозицій для різних категорій населення, доступності сприйняття туристичних об'єктів осіб з інвалідністю (з вадами зору) в столиці встановлено міні-макети об'єктів культурної спадщини з їх описом шрифтом Брайля, серед яких:

Собору Святої Софії;

фонтан «Архистратига Михаїла» у парку Володимирська гірка;

мостовий пішохідно - велосипедний перехід між парками «Хрещатий» і «Володимирська гірка»;

адміністративна будівля Київської міської ради;

будинок Крістера.

У місті Києві й надалі планується встановлювати міні-макети туристичних об'єктів, які відображають історичну та архітектурну самобутність столиці.

Підвищення рівня безбар'єрності туристичного середовища та доступності туристичних послуг є пріоритетним завданням у зв'язку з сучасними викликами та загрозами.

Необхідність удосконалення ефективності управління туристичною сферою

Податки є одними з основних показників ефективності роботи туристичної сфери. Але вони не відображають цілісної картини туристичного сектору економіки, а тому маємо значні розбіжності між кількістю туристів та сплаченими податками, що свідчить про тінізацію коштів у даному секторі.

За 2020 - 2023 роки місто отримало тільки від туристичного збору 188,0 млн грн (рисунок 2), крім того столичними туристичними підприємствами сплачено понад 500 млн грн податків лише за 2023 рік.

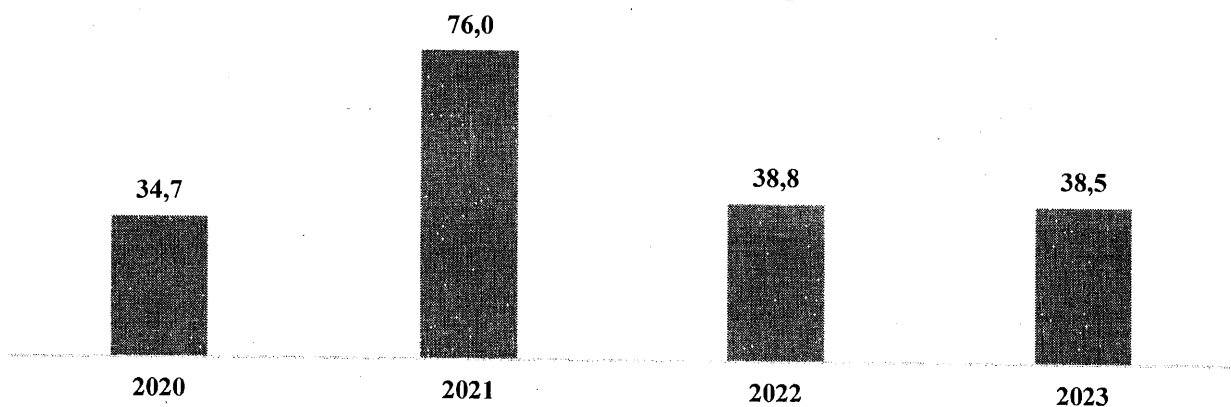

Рисунок 2. Доходи міського бюджету від справляння туристичного збору у місті Києві у 2020 – 2023 рр. (млн грн)

Станом на 2023 рік туристична інфраструктура м. Києва фізично не постраждала від бойових дій. Разом з тим, елементи туристичної навігації (туристичні пілони) були замасковані (зафарбовані) та потребують відновлення. Наразі важко оцінити втрати туристичної сфери від впливу війни, оскільки

підприємства сфери (туристичні фірми, заклади розміщення, авіакомпанії) понесли колосальні фінансові втрати. Суттєво скоротились надходження до бюджету м. Києва від туристичного збору та загалом надходження від сплати податків від діяльності підприємств туристичної сфери скоротились приблизно на 20%.

Управлінська діяльність сфери туризму потребує дієвих заходів з подолання кризової ситуації та відновлення її економічної спроможності. Відсутній механізм збору та моніторингу показників стану туристичної діяльності, які можуть сприяти об'єктивній оцінці розвитку сфери та прийняттю ефективних управлінських рішень щодо підвищення ефективності управління туристичною сферою та виведення її з кризи.

III. ВИЗНАЧЕННЯ МЕТИ ПРОГРАМИ

Метою Програми є підвищення конкурентоспроможності міста Києва як туристичного центру європейського рівня, відновлення туристичних потоків та підвищення прибутковості сфери, створення безбар'єрного туристичного середовища.

IV. ОБҐРУНТУВАННЯ ШЛЯХІВ І ЗАСОБІВ РОЗВ'ЯЗАННЯ ПРОБЛЕМ, ОБСЯГІВ ТА ДЖЕРЕЛ ФІНАНСУВАННЯ, СТРОКИ ВИКОНАННЯ ПРОГРАМИ

Сфера туризму є однією з основних галузей, що впливає на загальний стан і тенденції світової економіки. Програма розроблена з урахуванням оперативних цілей Стратегії розвитку міста Києва до 2025 року та містить завдання та заходи щодо її реалізації.

Запропоновані шляхи і засоби розв'язання проблем базуються на аналізі поточного стану туристичної сфери міста в реаліях воєнного часу, дотримуючись успішних міжнародних практик, з урахуванням інтересів всіх цільових груп населення: чоловіків та жінок, дітей, молоді, громадян, які потребують соціального захисту, осіб з інвалідністю та інших маломобільних груп.

В результаті аналізу було виокремлено і запропоновано наступні шляхи подолання проблем, а саме:

Розвиток та відновлення внутрішнього туризму сприятиме підвищенню конкурентоспроможності міста Києва як туристичного центру європейського рівня та збільшенню туристичних потоків, що здійснюється шляхом:

розвитку перспективних напрямів туризму: медичного, гастрономічного, воєнно-історичного, історико-культурного, ділового, подієвого, дитячого та молодіжного, спортивного та для осіб з інвалідністю;

розвитку екскурсійної діяльності, а саме: проведення безоплатних туристичних прогулянок для малозахищених та вразливих верств населення, зокрема із залученням фахівців з жестової мови; забезпечення екскурсійним транспортом, пристосованим для осіб з інвалідністю, організація заходів з

навчання та підвищення кваліфікації фахівців туристичного супроводу, зокрема для надання послуг особам з інвалідністю та іншим вразливим верствам населення;

популяризації туристичних пропозицій в рамках Київської агломерації, створення міжобласних туристичних маршрутів, розробки нових туристичних маршрутів Києвом;

просування офіційного міжнародного туристичного сайту міста Києва та застосування;

діджиталізації міських туристично-екскурсійних маршрутів.

Вищезазначені заходи спрямовані на збільшення тривалості та покращення комфорту перебування туристів та підвищення якості надання туристичних послуг.

Водночас Програмою передбачено заходи із залучення коштів донорів (зокрема грантова та субгрантова підтримка).

Формування безбар'єрного туристичного середовища є одним із шляхів забезпечення доступності осіб з інвалідністю та інших маломобільних груп населення до об'єктів туристичної сфери. Запровадження сучасних підходів до відновлення та адаптації туристичної інфраструктури до потреб осіб з інвалідністю сприятиме формуванню якісного, безбар'єрного, безпечного та комфортного туристичного середовища.

З метою забезпечення рівних прав всіх людей на відпочинок, культурне життя та дозвілля, Програмою передбачено заходи з удосконалення туристичної інфраструктури з дотриманням норм безбар'єрності та доступності, серед яких:

облаштування туристично-привабливих об'єктів табличками з використанням шрифту Брайля та посиланням на аудіо та відео інформацію з перекладом жестовою мовою;

виготовлення і встановлення нових міні-макетів туристично-привабливих об'єктів з їх описом шрифтом Брайля;

встановлення нових елементів туристичної навігації (пілони та вказівники);

створення нових та обслуговування існуючих туристичних фотозон;

оновлення існуючих та створення нових туристично-інформаційних центрів;

модернізація існуючих та встановлення нових туристично-інформаційних терміналів.

Зазначені заходи Програми спрямовані на розвиток туризму для осіб з інвалідністю та адаптації його в усі сфери надання туристичних послуг.

Підвищення ефективності управління туристичною сферою здійснюється шляхом промоції міста Києва як туристичної дестинації, моніторингу показників стану туристичної діяльності.

З метою формування позитивного іміджу міста на міжнародних ринках туристичних послуг та ефективного просування туристичного продукту Програмою передбачено:

участь у міжнародних виставкових заходах, конференціях, форумах, самітах, семінарах, зборах, круглих столах, та забезпечення членства у міжнародних туристичних організаціях;

виготовлення інформаційно-промоційної та друкованої продукції;
просування туристичного потенціалу міста Києва у медіа, соціальних мережах та шляхом розміщення реклами на зовнішніх носіях.

Варто зазначити, що міжнародне партнерство та підтримка є вкрай важливими складовими для подальшого відновлення туризму.

Задля підвищення ефективності управління туристичною сферою передбачено збір, опрацювання та аналіз статистичних даних суб'єктів туристичної сфери та проведення щорічних соціологічних досліджень.

Обсяг та джерела фінансування Міської цільової програми відновлення та розвитку сфери туризму міста Києва на 2025 – 2027 роки (тис. грн)

Обсяг фінансових ресурсів, необхідних для реалізації Програми	Всього	у тому числі за роками		
		2025 рік	2026 рік	2027 рік
Всього, у тому числі за джерелами:	76 112,44	21 662,53	25 192,76	29 257,15
державний бюджет				
бюджет міста Києва	76 112,44	21 662,53	25 192,76	29 257,15
інші джерела				

Завдання та заходи Програми передбачають фінансування з бюджету міста Києва. Обсяг фінансування уточнюється щороку під час підготовки проекту бюджету міста Києва на відповідний рік у межах видатків, передбачених головному розпоряднику бюджетних коштів, відповідальному за виконання завдань і заходів Програми.

Строк виконання Програми: 2025-2027 роки.

V. АНАЛІЗ ВПЛИВУ ЗАХОДІВ ПРОГРАМИ НА СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНЕ СТАНОВИЩЕ РІЗНИХ КАТЕГОРІЙ ЖІНОК ТА ЧОЛОВІКІВ, А ТАКОЖ НА ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ГЕНДЕРНОЇ РІВНОСТІ

Реалізація завдань і заходів, на які спрямована Програма, передбачає забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків у сфері туризму, гарантованих Конституцією України, відповідно до Закону України «Про забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків», розпорядження Кабінету Міністрів України від 12.08.2022 № 752-р «Про схвалення Державної стратегії забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків на період до 2030 року та затвердження операційного плану з її реалізації на 2022-2024 роки», наказу Міністерства соціальної політики України від 14.04.2020 № 257 «Про затвердження Методичних рекомендацій щодо оцінювання гендерного впливу галузевих реформ», наказу Міністерства соціальної політики України від 27.12.2022 № 359 «Про затвердження Методичних рекомендацій з реалізації гендерного підходу та підходу, що базується на дотриманні прав людини, на рівні

територіальних громад», рішення Київської міської ради від 12.11.2019 № 63/7636 «Про приєднання до Європейської Хартії рівності жінок і чоловіків».

Жінки та чоловіки незалежно від ознак раси, кольору шкіри, політичних, релігійних та інших переконань, статі, етнічного та соціального походження, майнового стану, місця проживання, мовних або інших ознак мають рівні права та можливості щодо якісного, надійного забезпечення та надання туристичних послуг.

Цільовими групами Програми є мешканці(-ки) та гості міста Києва різних груп і категорій населення: діти, молодь, громадяни, які потребують соціального захисту, особи з інвалідністю з урахуванням рівних прав та можливостей жінок, чоловіків.

В рамках Програми передбачено заходи для забезпечення інтересів різних категорій гостей та мешканців міста, зокрема для дітей та сімейного відпочинку, для молоді та людей різних вікових категорій та соціальних груп через розвиток різних видів туризму, доступності та безбар'єрності туристичної інфраструктури, цифрового сервісу.

У ході реалізації заходів, спрямованих на забезпечення безбар'єрності туристичного середовища, враховано інтереси маломобільних груп, зокрема передбачено створення та облаштування доступних туристичних маршрутів та інформаційного супроводу гостей і мешканців міста.

VI. ПЕРЕЛІК ЗАВДАНЬ І ЗАХОДІВ ПРОГРАМИ, РЕЗУЛЬТАТИВНИХ ПОКАЗНИКІВ ПРОГРАМИ

Перелік завдань і заходів, результативних показників Програми наведено в таблиці 2 до Програми.

Таблиця 2
до Міської цільової програми
відновлення та розвитку сфери туризму
міста Києва на 2025-2027 роки

**ПЕРЕЛІК ЗАВДАНЬ ТА ЗАХОДІВ
МІСЬКОЇ ЦІЛЬОВОЇ ПРОГРАМИ ВІДНОВЛЕННЯ ТА РОЗВИТКУ СФЕРИ ТУРИЗМУ МІСТА КИЄВА
НА 2025-2027 РОКИ**

Оперативна ціль Стратегії розвитку міста Києва до 2025 року	Завдання програми	Заходи програми	Строки виконання заходу	Виконавці заходу	Джерела фінансування	Обсяги фінансування (тис. грн)	Очікуваний результат (результативні показники)			
							Назва показника	2025 рік	2026 рік	2027 рік
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
1. Збільшення тривалості та покращення комфорту перебування туристів	1.1. Підвищення якості сервісу обслуговування туристів	1.1.1. Організація та проведення заходів з розвитку перспективних напрямів туризму (включно з організацією візитів для партнерів), зокрема: - медичний - гастрономічний - воєнно-історичний - історико-культурний - діловий - подієвий - дитячий та молодіжний - спортивний - для осіб з інвалідністю	2025-2027 роки	Управління туризму та промоцій КНП «КЦРТ»	Бюджет міста Києва	Всього: 6171,90 2025 – 1925,00 2026 – 2063,60 2027 – 2183,30	витрат			
							Обсяг фінансових ресурсів, тис. грн	1925,00	2063,60	2183,30
							продукту			
							Кількість організованих та проведених заходів, од	5	5	5
							Кількість учасників заходів, осіб, всього	300	400	500
							з них жінок, осіб	150	200	250
							ефективності			
							Середні витрати на організацію та проведення одного заходу, тис. грн	385,00	412,72	436,66
							Середні витрати на одного учасника заходу, тис. грн	6,42	5,16	4,37
		якості								
		Динаміка кількості учасників заходів у % до базового року*	100	133	167					
		1.1.2. Розробка, розвиток та популяризація туристичних пропозицій в рамках Київської агломерації, створення міжобласних та столичних туристичних маршрутів	2025-2027 роки	Управління туризму та промоцій КНП «КЦРТ»	Бюджет міста Києва	Всього: 198,46 2025 – 46,00 2026 – 69,02 2027 – 83,44	витрат			
							Обсяг фінансових ресурсів, тис. грн	46,00	69,02	83,44
							продукту			
							Кількість розроблених маршрутів, од	5	7	8
ефективності										
Середні витрати на розробку одного маршруту, тис. грн	9,20						9,86	10,43		
якості										
Динаміка кількості розроблених маршрутів у % до базового року*	100						140	160		
1.1.3. Діджиталізація міських туристично-екскурсійних маршрутів задля забезпечення їх доступності	2025-2027 роки						Управління туризму та промоцій КНП «КЦРТ»	Бюджет міста Києва	Всього: 801,55 2025 – 250,00 2026 – 268,00 2027 – 283,55	витрат
		Обсяг фінансових ресурсів, тис. грн	250,00	268,00	283,55					
		продукту								
		Кількість оцифрованих туристично-екскурсійних маршрутів, од	1	1	1					
ефективності										

Оперативна ціль Стратегії розвитку міста Києва до 2025 року	Завдання програми	Заходи програми	Строки виконання заходу	Виконавці заходу	Джерела фінансування	Обсяги фінансування (тис. грн)	Очікуваний результат (результативні показники)			
							Назва показника	2025 рік	2026 рік	2027 рік
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
							Середні витрати на оцифрування одного туристично-екскурсійного маршруту, тис. грн	250,00	268,00	283,55
							якості			
							Рівень оцифрування міських туристично-екскурсійних маршрутів у % до запланованого	100	100	100
		1.1.4. Модернізація, наповнення та просування офіційного міжнародного туристичного сайту міста Києва та застосування, зокрема їх технічна підтримка, з дотриманням норм доступності	2025-2027 роки	Управління туризму та промоцій КНП «КЦРТ»	Бюджет міста Києва	Всього: 1620,44 2025 – 1100,00 2026 – 250,00 2027 – 270,44	витрат			
							Обсяг фінансових ресурсів, тис. грн	1100,00	250,00	270,44
							продукту			
							Кількість комплексних послуг з модернізації, наповнення та просування сайту, од.	1	1	1
							Кількість комплексних послуг з розробки, модернізації, наповнення та просування застосування, од.	1	1	1
							ефективності			
							Середні витрати на одну комплексну послугу з модернізації, наповнення, просування сайту та подальшої технічної підтримки, тис. грн	800,00	180,00	190,44
							Середні витрати на одну комплексну послугу з розробки, модернізації та просування туристичного застосування та подальшої технічної підтримки, тис. грн	300,00	70,00	80,00
							якості			
							Рівень виконання заходів у % до запланованого	100	100	100
		1.1.5. Організація заходів з навчання та підвищення кваліфікації фахівців туристичного супроводу, зокрема для надання послуг особам з інвалідністю та іншим вразливим верствам населення	2025-2027 роки	Управління туризму та промоцій КНП «КЦРТ»	Бюджет міста Києва	Всього: 233,90 2025 – 48,00 2026 – 77,10 2027 – 108,80	витрат			
							Обсяг фінансових ресурсів, тис. грн	48,00	77,10	108,80
							продукту			
							Кількість учасників заходів з навчання та підвищення кваліфікації, од.	20	30	40
							ефективності			
							Середні витрати на одного учасника заходу з навчання та підвищення кваліфікації, тис. грн	2,40	2,57	2,72
							якості			
							Динаміка кількості учасників у % до базового року*	100	150	200
		1.1.6. Організація та проведення безоплатних туристичних прогулянок для малозахищених та вразливих верств населення, зокрема із	2025-2027 роки	Управління туризму та промоцій КНП «КЦРТ»	Бюджет міста Києва	Всього: 2284,40 2025 – 651,00 2026 – 768,90	витрат			
							Обсяг фінансових ресурсів, тис. грн	651,00	768,90	864,50
							продукту			
							Кількість проведених безоплатних прогулянок, од.	300	330	350

Оперативна ціль Стратегії розвитку міста Києва до 2025 року	Завдання програми	Заходи програми	Строки виконання заходу	Виконавці заходу	Джерела фінансування	Обсяги фінансування (тис. грн)	Очікуваний результат (результативні показники)			
							Назва показника	2025 рік	2026 рік	2027 рік
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
		залученням фахівців з жестової мови				2027 – 864,50	Кількість учасників безоплатних прогулянок, осіб	6000	6600	7000
							ефективності			
							Середні витрати на одну безоплатну прогулянку, тис. грн	2,17	2,33	2,47
							якості			
							Динаміка кількості прогулянок у % до базового року*	100	110	117
		1.1.7. Забезпечення екскурсійним транспортом безоплатних туристичних прогулянок, зокрема для малозахищених та вразливих верств населення	2025-2027 роки	Управління туризму та промоцій КНП «КЦРТ»	Бюджет міста Києва	Всього: 839,90 2025 – 176,00 2026 – 263,90 2027 – 400,00	витрат			
							Обсяг фінансових ресурсів, тис. грн	176,00	263,90	400,00
							продукту			
							Кількість проведених безоплатних туристичних прогулянок, забезпечених автотранспортом, од	50	70	100
							ефективності			
							Середні витрати на оренду екскурсійного автотранспорту на одну туристичну прогулянку, тис. грн	3,52	3,77	4,00
							якості			
							Динаміка кількості проведених безоплатних туристичних прогулянок у % до базового року*	100	140	200
		1.1.8. Придбання сучасного обладнання для організації надання екскурсійних послуг	2025-2027 роки	Управління туризму та промоцій КНП «КЦРТ»	Бюджет міста Києва	Всього: 855,31 2025 – 385,00 2026 – 221,91 2027 – 248,40	витрат			
							Обсяг фінансових ресурсів, тис. грн	385,00	221,91	248,40
							продукту			
							Кількість систем радіогід, од	5	3	3
							Кількість планшетів, од	5	1	2
							ефективності			
							Середні витрати придбання однієї систем радіогід, тис. грн	65,00	69,68	73,72
							Середні витрати придбання одного планшета, тис. грн	12,00	12,87	13,62
							якості			
							Динаміка кількості придбаного обладнання у % до базового року*	100	40	50
		1.1.9. Надання субгрантової підтримки кращим проектам з відновлення сфери туризму та гостинності згідно з законодавством	2025-2027 роки	Управління туризму та промоцій КНП «КЦРТ»	Бюджет міста Києва	Всього: 1282,47 2025 – 400,00 2026 – 428,80 2027 – 453,67	витрат			
							Обсяги фінансових ресурсів, тис. грн	400,00	428,80	453,67
							продукту			
							Кількість грантових проєктів, які підтримано, од.	1	1	1
							ефективності			
							Середні витрати на один грантовий проєкт, тис. грн	400,00	428,80	453,67

Оперативна ціль Стратегії розвитку міста Києва до 2025 року	Завдання програми	Заходи програми	Строки виконання заходу	Виконавці заходу	Джерела фінансування	Обсяги фінансування (тис. грн)	Очікуваний результат (результативні показники)			
							Назва показника	2025 рік	2026 рік	2027 рік
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
							якості			
							Рівень виконання проєктів, яким надано субгрантову підтримку у % до запланованого	100	100	100
		1.1.10. Участь у міжнародних грантових програмах з відновлення сфери туризму та гостинності, зокрема в частині забезпечення безбар'єрного середовища на умовах співфінансування	2025-2027 роки	Управління туризму та промоцій КНП «КЦРТ»	Бюджет міста Києва	Всього: 961,85 2025 – 300,00 2026 – 321,60 2027 – 340,25	витрат			
							Обсяги фінансових ресурсів, тис. грн	300,00	321,60	340,25
							продукту			
							Кількість міжнародних грантових програм, в яких взято участь, од	1	1	1
							ефективності			
							Середні витрати на забезпечення участі в одній міжнародній грантовій програмі, тис. грн	300,00	321,60	340,25
							якості			
							Рівень реалізованих грантових програм у % до запланованих	100	100	100
		1.1.11. Реалізація заходів з забезпечення відновлення та розвитку проєктів у сфері туризму	2025-2027 роки	Управління туризму та промоцій КНП «КЦРТ»	Бюджет міста Києва	Всього: 25495,20 2025 – 7994,52 2026 – 8513,16 2027 – 8987,52	витрат			
							Обсяг фінансових ресурсів, тис. грн	7994,52	8513,16	8987,52
							продукту			
							Кількість проведених адміністративних заходів з відновлення та розвитку проєктів у сфері туризму, од	12	12	12
							Кількість проведених заходів із забезпечення формування туристичного продукту, од	12	12	12
							Кількість проведених заходів із забезпечення інформаційної та технічної підтримки інфраструктури туристичної сфери, од	12	12	12
							ефективності			
							Середні витрати на один проведений адміністративний захід з відновлення та розвитку проєктів у сфері туризму, од, тис. грн	264,08	282,35	299,76
							Середні витрати на один проведений захід із забезпечення формування туристичного продукту, тис. грн	268,08	284,72	299,47
							Середні витрати на один проведений захід із забезпечення інформаційної та технічної підтримки інфраструктури туристичної сфери, тис. грн	134,05	142,36	149,73
							якості			
							Рівень забезпечення підтримки заходу у % до запланованого	100	100	100
						Всього:	витрат			

Оперативна ціль Стратегії розвитку міста Києва до 2025 року	Завдання програми	Заходи програми	Строки виконання заходу	Виконавці заходу	Джерела фінансування	Обсяги фінансування (тис. грн)	Очікуваний результат (результативні показники)			
							Назва показника	2025 рік	2026 рік	2027 рік
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
	1.2 Удосконалення туристичної інфраструктури	1.2.1. Оновлення, обслуговування існуючих та виготовлення і встановлення нових міні-макетів туристично-привабливих об'єктів з їх описом шрифтом Брайля	2025-2027 роки	Управління туризму та промоцій КНП «КЦРТ»	Бюджет міста Києва	3497,23 2025 – 719,80 2026 – 1144,63 2027 – 1632,80	Обсяг фінансових ресурсів, тис. грн	719,80	1144,63	1632,80
							продукту			
							Кількість виготовлених і встановлених міні-макетів, од	2	3	4
							Кількість міні-макетів, що обслуговуються, од	5	7	10
							ефективності			
							Середні витрати на виготовлення та встановлення одного міні-макету, тис. грн	300,00	321,60	340,25
							Середні витрати на обслуговування одного міні-макету, тис. грн	23,96	25,69	27,18
							якості			
		Динаміка кількості міні-макетів, що виготовлені, встановлені та обслуговуються у % до базового року*	100	143	200					
		витрат								
		Обсяг фінансових ресурсів, тис. грн	957,30	1641,42	2171,16					
		продукту								
		Кількість встановлених нових елементів навігації, од	6	9	12					
		Кількість елементів навігації, що обслуговуються, од	30	50	60					
		ефективності								
Середні витрати на встановлення одного нового елемента навігації, тис. грн	64,25	68,88	72,88							
Середні витрати на обслуговування одного елемента навігації, тис. грн	19,06	20,43	21,61							
якості										
Динаміка кількості встановлених нових елементів навігації, що обслуговуються у % до базового року*	100	151	200							
витрат										
Обсяг фінансових ресурсів, тис. грн	261,00	373,20	493,50							
продукту										
Кількість облаштованих об'єктів інформаційними табличками, од	30	40	50							
ефективності										
Середні витрати на облаштування об'єкту однією інформаційною табличкою, тис. грн	8,70	9,33	9,87							
якості										
Динаміка кількості облаштованих об'єктів інформаційними табличками у % до базового року*	100	133	167							
Всього:				витрат						

Оперативна ціль Стратегії розвитку міста Києва до 2025 року	Завдання програми	Заходи програми	Строки виконання заходу	Виконавці заходу	Джерела фінансування	Обсяги фінансування (тис. грн)	Очікуваний результат (результативні показники)			
							Назва показника	2025 рік	2026 рік	2027 рік
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
	1.2.4. Створення нових та обслуговування існуючих туристичних фотозон з дотриманням норм безбар'єрності	2025-2027 роки	Управління туризму та промоції КНП «КЦРТ»	Бюджет міста Києва	1865,62 2025 – 502,46 2026 – 620,36 2027 – 742,80	Обсяг фінансових ресурсів, тис. грн	502,46	620,36	742,80	
						продукту				
						Кількість створених нових фотозон, од.	1	1	1	
						Кількість фотозон, що обслуговується, од.	2	3	4	
						ефективності				
						Середні витрати на створення та встановлення однієї нової фотозони, тис. грн	350,00	375,20	396,96	
						Середні витрати на обслуговування однієї фотозони, тис. грн	76,23	81,72	86,46	
						якості				
						Динаміка кількості нових фотозон та тих, що обслуговуються у % до базового року*	100	133	166	
	1.2.5. Оновлення, забезпечення діяльності існуючих та створення нових туристично-інформаційних центрів з дотриманням норм безбар'єрності та доступності	2025-2027 роки	Управління туризму та промоції КНП «КЦРТ»	Бюджет міста Києва	Всього: 6202,02 2025 – 1667,76 2026 – 2062,20 2027 – 2472,06	витрат				
						Обсяг фінансових ресурсів, тис. грн	1667,76	2062,20	2472,06	
						продукту				
						Кількість створених нових туристично-інформаційних центрів, од.	1	1	1	
						Кількість туристично-інформаційних центрів, що функціонують, од.	3	4	5	
						ефективності				
						Середні витрати на створення одного нового туристично-інформаційного центру, включно з орендою приміщень, тис. грн	900,00	964,80	1020,76	
						Середні витрати на забезпечення функціонування одного туристично-інформаційного центру, тис. грн	255,92	274,35	290,26	
						якості				
	Динаміка кількості туристично-інформаційних центрів, що функціонують у % до базового року*	100	125	150						
	1.2.6. Модернізація існуючих та встановлення нових туристично-інформаційних терміналів з дотриманням принципів безбар'єрності та доступності	2025-2027 роки	Управління туризму та промоції КНП «КЦРТ»	Бюджет міста Києва	Всього: 2110,03 2025 – 578,69 2026 – 702,08 2027 – 829,26	витрат				
						Обсяг фінансових ресурсів, тис. грн	578,69	702,08	829,26	
продукту										
Кількість нових туристично-інформаційних терміналів, од.						1	1	1		
Кількість туристично-інформаційних терміналів, що обслуговуються, од.						3	4	5		
ефективності										
Середні витрати на встановлення одного нового туристично-інформаційного терміналу, тис. грн	350,00	375,20	396,96							

Оперативна ціль Стратегії розвитку міста Києва до 2025 року	Завдання програми	Заходи програми	Строки виконання заходу	Виконавці заходу	Джерела фінансування	Обсяги фінансування (тис. грн)	Очікуваний результат (результативні показники)			
							Назва показника	2025 рік	2026 рік	2027 рік
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
							Середні витрати на обслуговування одного туристично-інформаційного терміналу тис. грн	76,23	81,72	86,46
							якості			
							Динаміка кількості нових туристично-інформаційних терміналів та тих, що обслуговуються у % до базового року*	100	150	175
2. Підвищення ефективності управління туристичною сферою	2.1. Просування міста Києва як туристичного центру	2.1.1. Забезпечення участі у міжнародних виставкових заходах, конференціях, форумах, самітах, семінарах, зборах; забезпечення членства м. Києва у міжнародних туристичних організаціях	2025-2027 роки	Управління туризму та промоцій КНП «КЦРТ»	Бюджет міста Києва	Всього: 6061,92 2025 – 1500,00 2026 – 2010,00 2027 – 2551,92	витрат			
							Обсяг фінансових ресурсів, тис. грн	1500,00	2010,00	2551,92
							продукту			
							Кількість міжнародних заходів та організацій, в яких забезпечено участь та членство, од.	4	5	6
							ефективності			
							Середні витрати на забезпечення участі та членства в одному міжнародному заході та організації, тис. грн	375,00	402,00	425,32
							якості			
							Динаміка кількості міжнародних заходів та організацій, в яких забезпечено участь та членство у % до базового року*	100	125	150
	2.1.2. Участь у форумах, круглих столах з метою обміну досвідом	2025-2027 роки	Управління туризму та промоцій КНП «КЦРТ»	Бюджет міста Києва	Всього: 975,28 2025 – 200,00 2026 – 321,60 2027 – 453,68	витрат				
						Обсяг фінансових ресурсів, тис. грн	200,00	321,60	453,68	
						продукту				
						Кількість заходів, у яких взято участь, од.	2	3	4	
						ефективності				
						Середні витрати на участь в одному заході, тис. грн	100,00	107,20	113,42	
						якості				
						Динаміка кількості заходів, у яких взято участь у % до базового року*	100	150	200	
2.1.3. Виготовлення інформаційно-промоційної та друкованої продукції	2025-2027 роки	Управління туризму та промоцій КНП «КЦРТ»	Бюджет міста Києва	Всього: 4158,38 2025 – 800,00 2026 – 1543,68 2027 – 1814,70	витрат					
					Обсяг фінансових ресурсів, тис. грн	800,00	1543,68	1814,70		
					продукту					
					Кількість виготовленої інформаційно-промоційної та друкованої продукції, од.	5000	9000	10000		
					ефективності					
					Середні витрати на виготовлення одиниці інформаційно-промоційної та друкованої продукції, грн	160,00	171,52	181,47		
					якості					
					Динаміка кількості інформаційно-промоційної та друкованої продукції у % до базового року*	100	112,50	125		
				Всього:	витрат					

Оперативна ціль Стратегії розвитку міста Києва до 2025 року	Завдання програми	Заходи програми	Строки виконання заходу	Виконавці заходу	Джерела фінансування	Обсяги фінансування (тис. грн)	Очікуваний результат (результативні показники)			
							Назва показника	2025 рік	2026 рік	2027 рік
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
		2.1.4. Просування туристичного потенціалу міста Києва у медіа, соціальних мережах та шляхом розміщення реклами на зовнішніх носіях; виготовлення промощійних фото/відеоматеріалів; забезпечення оформлення передплат на фото/відеостоки	2025-2027 роки	Управління туризму та промоцій КНП «КЦРТ»	Бюджет міста Києва	3637,14 2025 – 900,00 2026 – 1206,00 2027 – 1531,14	Обсяг фінансових ресурсів, тис. грн продукту	900,00	1206,00	1531,14
		2.1.5. Проведення щорічних соціологічних досліджень туристів, опитувань міста Києва, збір, опрацювання та аналіз статистичних даних суб'єктів туристичної сфери	2025-2027 роки	Управління туризму та промоцій КНП «КЦРТ»	Бюджет міста Києва	Всього: 961,86 2025 – 300,00 2026 – 321,60 2027 – 340,26	Кількість проведених рекламних кампаній, од. ефективності	4	5	6
							Середній витрати на проведення однієї рекламної кампанії, тис. грн	225,00	241,20	255,19
							якості			
							Динаміка кількості проведених рекламних кампаній у % до базового року*	100	125	150
							витрат			
							Обсяг фінансових ресурсів, тис. грн продукту	300,00	321,60	340,26
							Кількість проведених соціологічних досліджень та зборів, опрацювання та аналізу статистичних даних, од. ефективності	2	2	2
							Середні витрати на проведення одного соціологічного дослідження та збору, опрацювання та аналізу статистичних даних, тис. грн	150,00	160,80	170,13
							якості			
							Рівень виконання проведених соціологічних досліджень та зборів, опрацювання та аналізу статистичних даних у % до запланованого	100	100	100
РАЗОМ ПО МЦП						Всього: 76 112,44		21 662,53	25 192,76	29 257,15

* Базовий рік – 2025 рік

VII. ІНДИКАТОРИ ПРОГРАМИ

Зменшення значень індикаторів Програми порівняно зі значеннями відповідних індикаторів у Стратегії розвитку міста Києва до 2025 року зумовлено врахуванням наявної економічної ситуації столичного регіону, яка склалась під впливом внутрішніх та зовнішніх факторів об'єктивного характеру, насамперед пов'язаних з військовою агресією російської федерації проти України (таблиця 3).

Таблиця 3. Індикатори Програми

№ з/п	Назва індикатора	Одиниця виміру	Значення індикатора за роками		
			2025 рік	2026 рік	2027 рік
1	2	3	4	5	6
Ключові індикатори					
1	Динаміка кількості іноземних та внутрішніх туристів	% від базового значення ¹	100	120	140
2	Динаміка надходжень до бюджету м. Києва від справляння туристичного збору	% від базового значення ¹	100	110	120
Загальні індикатори					
3	Динаміка кількості адаптованих об'єктів туристичної інфраструктури, зокрема до потреб осіб з інвалідністю (елементи туристичної навігації, міні-макети туристичних об'єктів із використанням шрифту Брайля та ін.)	% від базового значення ¹	100	110	120

¹ Базове значення - 2025 рік

VIII. КООРДИНАЦІЯ ТА КОНТРОЛЬ ЗА ХОДОМ ВИКОЇАННЯ ПРОГРАМИ

Координацію та контроль за ходом виконання Програми здійснює заступник голови Київської міської державної адміністрації з питань здійснення самоврядних повноважень, який згідно з розподілом обов'язків забезпечує здійснення повноважень виконавчого органу Київської міської ради (Київської міської державної адміністрації) у галузі туризму.

Безпосередній контроль за виконанням завдань і заходів Програми здійснює Управління туризму та промоцій виконавчого органу Київської міської ради (Київської міської державної адміністрації), а за цільовим та ефективним використанням коштів - головні розпорядники бюджетних коштів, які є виконавцями заходів Програми та яким передбачені бюджетні призначення на виконання заходів Програми.

Співвиконавці Програми - Комунальне некомерційне підприємство виконавчого органу Київської міської ради (Київської міської державної адміністрації) «Київський центр розвитку туризму» надає Управлінню туризму та промоцій виконавчого органу Київської міської ради (Київської міської державної адміністрації) узагальнені відомості про результати виконання Програми з визначенням динаміки цільових показників.

Управління туризму та промоцій виконавчого органу Київської міської ради (Київської міської державної адміністрації) надає Київській міській раді, Департаменту фінансів виконавчого органу Київської міської ради (Київської міської державної адміністрації), Департаменту економіки та інвестицій виконавчого органу Київської міської ради (Київської міської державної адміністрації):

квартальні звіти – до 01 травня, 01 серпня та 01 листопада звітного року;

річний звіт – до 01 березня року, наступного за звітним;

заключний звіт та уточнені звіти – (у разі потреби) – до 01 квітня року, наступного за звітним.

З урахуванням реалізації заходів Програми та виділених в кожному поточному році фінансових ресурсів, співвиконавці Програми надають свої пропозиції на наступний рік щодо обсягів фінансування з обґрунтуванням до Управління туризму та промоцій виконавчого органу Київської міської ради (Київської міської державної адміністрації).

Управління туризму та промоцій виконавчого органу Київської міської ради (Київської міської державної адміністрації) щороку здійснює обґрунтовану оцінку результатів виконання Програми та, у разі потреби, розробляє пропозиції щодо доцільності продовження тих чи інших заходів, включення додаткових заходів і завдань, уточнення результативних показників та індикаторів Програми, обсягів і джерел фінансування, переліку співвиконавців, строків виконання Програми та окремих її завдань і заходів тощо.

Управління туризму та промоцій виконавчого органу Київської міської ради (Київської міської державної адміністрації) у встановлені терміни розміщує на Єдиному вебпорталі територіальної громади міста Києва річний (квартальний) звіт та заключний звіт про результати виконання Програми.

За ініціативою Київської міської ради, виконавчого органу Київської міської ради (Київської міської державної адміністрації), Управління туризму та промоцій виконавчого органу Київської міської ради (Київської міської державної адміністрації) або головного розпорядника коштів Програми розгляд проміжного звіту про хід виконання Програми, ефективність реалізації її завдань і заходів, досягнення проміжних цілей та ефективність використання коштів може розглядатися на сесіях Київської міської ради та на засіданнях відповідних постійних комісій Київської міської ради протягом року в разі виникнення потреби.

Київський міський голова

Віталій КЛИЧКО

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

до проєкту рішення Київської міської ради «Про затвердження «Міської цільової програми відновлення та розвитку сфери туризму міста Києва на 2025-2027 роки»

1. Обґрунтування необхідності прийняття рішення

Управлінням туризму та промоцій виконавчого органу Київської міської ради (Київської міської державної адміністрації) (далі – Управління) на виконання розпорядження Київського міського голови від 26.02.2024 № 162 «Міської цільової програми відновлення та розвитку сфери туризму міста Києва на 2025-2027 роки» (далі – Програма) підготовлено проєкт рішення «Про затвердження Міської цільової програми відновлення та розвитку сфери туризму міста Києва на 2025-2027 роки» та розроблено проєкт вказаної Програми.

Відповідно до пункту 5 Порядку розроблення, затвердження та виконання міських цільових програм у місті Києві, затвердженого рішенням Київської міської ради від 29.10.2009 № 520/2589 (у редакції рішення Київської міської ради від 12.11.2019 № 65/7638) (далі – Порядок розроблення програм) Департаментом економіки та інвестицій виконавчого органу Київської міської ради (Київської міської державної адміністрації) та Департаментом фінансів виконавчого органу Київської міської ради (Київської міської державної адміністрації) надано позитивні висновки про погодження проєкту Програми.

Розроблення проєкту рішення обумовлено необхідністю затвердження «Міської цільової програми відновлення та розвитку сфери туризму міста Києва на 2025-2027 роки», оскільки термін реалізації діючої «Міської цільової програми розвитку туризму в місті Києві на 2022 – 2024 роки» спливає у 2024 році.

Сфера туризму є перспективним сектором економіки, розвиток якого сприяє збільшенню місцевих доходів та валютних надходжень, створює нові робочі місця, розвиває дотичні галузі, пов'язані з виробництвом туристичних послуг, сприяє створенню нових галузей, розвиває соціальну, виробничу, транспортну інфраструктуру.

2. Мета і шляхи досягнення

Метою прийняття цього проєкту рішення є затвердження Міської цільової програми відновлення та розвитку сфери туризму міста Києва на 2025-2027 роки для забезпечення відновлення та оптимального функціонування сфери туризму, підвищення конкурентоспроможності міста Києва як туристичного центру європейського рівня, відновлення туристичних потоків та підвищення прибутковості сфери, створення безбар'єрного туристичного середовища.

Сфера туризму є однією з основних галузей, що впливає на загальний стан і тенденції світової економіки. Програма розроблена з урахуванням оперативних

цілей Стратегії розвитку міста Києва до 2025 року та містить завдання та заходи щодо її реалізації.

Запропоновані шляхи і засоби розв'язання проблем базуються на аналізі поточного стану туристичної сфери міста в реаліях воєнного часу, дотримуючись успішних міжнародних практик, з урахуванням інтересів всіх цільових груп населення: чоловіків та жінок, дітей, молоді, громадян, які потребують соціального захисту, осіб з інвалідністю та інших маломобільних груп.

3. Загальна характеристика та основні положення проєкту рішення

Прийняття цього проєкту рішення не потребує прийняття додаткових нормативно-правових актів та здійснюється відповідно до законів України «Про місцеве самоврядування в Україні», «Про місцеві державні адміністрації», рішень Київської міської ради від 29.10.2009 року № 520/2589 «Про Порядок розроблення, затвердження та виконання міських цільових програм у місті Києві», Стратегії розвитку міста Києва до 2025 року, затвердженої рішенням Київської міської ради від 15.12.2011 № 824/7060 (у редакції рішення Київської міської ради від 06.07.2017 № 724/2886) та містить відомості щодо завдань та заходів Програми у період з 2025 до 2027 років, розпорядження Київського міської голови від 26 лютого 2024 року № 162 «Про підготовку проєкту міської цільової програми відновлення та розвитку сфери туризму міста Києва на 2025-2027 роки».

Відповідно до абзацу першого пункту 5² «Прикінцевих та перехідних положень» Закону України «Про державну допомогу суб'єктам господарювання» під час воєнного стану норми статей 6, 7, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16 цього Закону та інші норми законодавства, що впливають із зазначених статей цього Закону, не застосовуються. У роз'ясненнях з питань застосування законодавства у сфері державної допомоги Антимонопольного комітету України (далі – Комітет) від 15.04.2022 № 1-рр/ДД визначено, що Комітет під час воєнного стану призупиняє розгляд повідомлень про нову державну допомогу, порядок розгляду яких встановлено статтею 10 Закону України «Про державну допомогу суб'єктам господарювання» та Порядком подання та оформлення повідомлень про нову державну допомогу та про внесення змін до умов чинної державної допомоги, затвердженим розпорядженням Комітету від 04.03.2016 № 2-рп, зареєстрованим у Міністерстві юстиції України від 04.04.2016 № 501/28631.

4. Інформація про те, чи містить проєкт рішення інформацію з обмеженим доступом

Зазначений проєкт рішення Київської міської ради не містить інформації з обмеженим доступом у розумінні статті 6 Закону України «Про доступ до публічної інформації».

5. Інформація про те, чи стосується проєкт рішення прав і соціальної захищеності осіб з інвалідністю та який вплив він матиме на життєдіяльність цієї категорії

Зазначений проєкт рішення не стосується прав і соціальної захищеності осіб з інвалідністю та не має вплив на життєдіяльність цієї категорії.

Разом з тим, враховуючи, що кожна людина є рівноправним членом суспільства і має право в повній мірі брати активну участь у житті своєї громади, ключовими елементами дотримання вимог безбар'єрності та доступності для осіб з інвалідністю та інших вразливих верств населення в рамках заходів Програми передбачено:

організація та проведення безоплатних туристичних прогулянок для малозахищених та вразливих верств населення, зокрема із залученням фахівців з жестової мови

організація заходів з навчання та підвищення кваліфікації фахівців туристичного супроводу, зокрема для надання послуг особам з інвалідністю та іншим вразливим верствам населення;

оновлення, забезпечення діяльності існуючих та створення нових туристично-інформаційних центрів з дотриманням норм безбар'єрності та доступності;

облаштування туристично-привабливих об'єктів інформаційними табличками з використанням шрифту Брайля та посиланням на аудіо та відео інформацію з перекладом жестовою мовою;

оновлення, обслуговування існуючих та виготовлення і встановлення нових міні-макетів туристично-привабливих об'єктів з їх описом шрифтом Брайля тощо.

6. Стан нормативно-правової бази в даній сфері правового регулювання

Проєкт рішення розроблено відповідно до Конституції України, законів України «Про туризм», «Про місцеві державні адміністрації», «Про столицю України – місто-герой Київ», «Про місцеве самоврядування в Україні», «Про доступ до публічної інформації», «Про забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків», «Про засади запобігання та протидії дискримінації» у частині забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків у доступі до туристичних послуг, розпорядження Кабінету Міністрів України від 14.04.2021 № 366-р «Про затвердження плану заходів на 2023 — 2024 роки з реалізації Національної стратегії із створення безбар'єрного простору в Україні на період до 2030 року», рішень Київської міської ради від 29.10.2009 № 520/2589 «Про Порядок розроблення, затвердження та виконання міських цільових програм у місті Києві», від 15.12.2011 № 824/7060 «Про затвердження Стратегії розвитку міста Києва до 2025 року» (у редакції рішення Київської міської ради від 06.07.2017 № 724/2886).

Програма, відповідно до Закону України «Про стратегічну екологічну оцінку» (зали – Закон) потребує проведення стратегічної екологічної оцінки.

Департаментом захисту довкілля та адаптації до зміни клімату виконавчого органу Київської міської ради (Київської міської державної адміністрації) та Департаментом охорони здоров'я виконавчого органу Київської міської ради (Київської міської державної адміністрації) було підтверджено інформацію про потребу в проведенні стратегічної екологічної оцінки.

При здійсненні стратегічної екологічної оцінки було дотримано вимог Закону. Відповідно до частини 4 та 5 статті 10 Закону, заява про визначення обсягів стратегічної екологічної оцінки Програми була оприлюднена 17.05.2024 на вебсайті Управління (за посиланням <https://kyivcity.gov.ua/kyiv-ta-miska-vlada/struktura-150/vikonavchiy-organ-kivsko-misko-radi-kivska-miska-d-erzhavna-administratsiya/departamenti-ta-upravlinnya/upravlinnya-turizmu-ta-promotsiy/projekt-misko-tsilovo-programi-vidnovlennya-ta-rozvitku-sferi-turizmu-mista-kiyeva-na-2025-2027-roki/>) та Єдиному реєстрі стратегічної екологічної оцінки. Зауважень та пропозицій від громадськості та органів, зазначених в статті 8 Закону, не надходило.

Частиною 1 статті 10 Закону передбачено, що стратегічна екологічна оцінка здійснюється у процесі розроблення документа державного планування до його подання для затвердження.

Комунальною науково-дослідною установою «Науково дослідний інститут соціально-економічного розвитку міста» розроблено проект звіту про стратегічну екологічну оцінку проекту Міської цільової програми відновлення та розвитку сфери туризму міста Києва на 2025-2027 роки.

Проект звіту про стратегічну екологічну оцінку Програми розміщено на вебсайті Управління та Єдиному реєстрі стратегічної екологічної оцінки. На даний час зауваження та пропозицій від громадськості і компетентних органів не надходило.

Після проведення обговорень відповідно до частини 2 статті 13 Закону буде направлено копії Програми та звіту про стратегічну екологічну оцінку Програми до Департаменту захисту довкілля та адаптації до зміни клімату виконавчого органу Київської міської ради (Київської міської державної адміністрації) та Департаменту охорони здоров'я виконавчого органу Київської міської ради (Київської міської державної адміністрації) для отримання погоджень, пропозицій або зауважень та подальшої підготовки відповідно до частини 6 статті 13 Закону довідки про консультації.

7 Фінансово-економічне обґрунтування

Реалізація даного проекту рішення передбачається за рахунок коштів бюджету міста Києва. Загальний обсяг фінансових ресурсів, необхідних для реалізації Програми становить – **76 112,44 тис. грн.**

Обсяги фінансування завдань і заходів Програми уточнюються щороку під час складання проекту бюджету міста Києва на відповідний рік у межах видатків, передбачених головному розпоряднику бюджетних коштів.

8. Прогноз результатів

Результатом прийняття даного проєкту рішення є затвердження «Міської цільової програми відновлення та розвитку сфери туризму міста Києва на 2025-2027 роки» з метою підвищення конкурентоспроможності міста Києва як туристичного центру європейського рівня, відновлення туристичних потоків та підвищення прибутковості сфери, створення безбар'єрного туристичного середовища.

9. Громадське обговорення

Відповідно до вимоги пункту 7 Порядку розроблення програм, Управління зверталось до Департаменту суспільних комунікацій виконавчого органу Київської міської ради (Київської міської державної адміністрації) для розміщення на Єдиному вебпорталі територіальної громади міста Києва проєкту рішення.

В період з 25.04.2024 по 09.05.2024 проведено громадське обговорення даного проєкту рішення, зауваження відсутні.

10. Суб'єкт подання рішення та доповідач на пленарному засіданні

Доповідач на пленарному засіданні Київської міської ради та особа, відповідальна за представлення та супроводження проєкту рішення – начальник Управління туризму та промоцій виконавчого органу Київської міської ради (Київської міської державної адміністрації) Марина Радова, тел. 366 70 00

Начальник Управління туризму та промоцій

Марина РАДОВА

КИЇВСЬКА МІСЬКА РАДА
Управління правового забезпечення
діяльності Київської міської ради

вул. Хрещатик, 36, м. Київ, 01001, тел.: (044) 202 70 19
Контактний центр міста Києва: (044) 15 51, e-mail: jurist@kmr.gov.ua, сайт: kmr.gov.ua,
код ЄДРПОУ 22883141

09.09.2024 № 08/230-1016

На № _____ від _____

Голові постійної комісії
Київської міської ради з питань
культури, туризму та суспільних
комунікацій

Вікторії МУСІ

Зауваження
до проекту рішення Київської міської ради
від 27.06.2024 № 08/231-904/ПР «Про затвердження «Міської цільової
програми відновлення та розвитку сфери туризму міста Києва на 2025-2027 роки»

Управлінням правового забезпечення діяльності Київської міської ради проведено правову експертизу проекту рішення від 27.06.2024 № 08/231-904/ПР «Про затвердження «Міської цільової програми відновлення та розвитку сфери туризму міста Києва на 2025-2027 роки» (далі – проект рішення) та з цього приводу повідомляємо таке.

Проектом рішення передбачається затвердити «Міську цільову програму відновлення та розвитку сфери туризму міста Києва на 2025-2027 роки».

1. Відповідно до підпункту 9.1. пункту 9 розділу II Порядку проект рішення Київської міської ради про затвердження програми, строк виконання якої планується розпочати в наступному бюджетному році або на наступний період, вноситься на розгляд Київської міської ради виконавчим органом Київської міської ради (Київською міською державною адміністрацією) не пізніше 01 червня року, що передує року, в якому планується розпочати програму.

Зауважуємо, що проект рішення подано на розгляд Київської міської ради 27.06.2024.

Разом з тим, відповідно до пункту 1 частини третьої статті 54 Регламенту Київської міської ради, затвердженого рішенням Київської міської ради від 04.11.2021 № 3135/3176 проекти рішень Київради про затвердження міських цільових програм та внесення змін до міських цільових програм, які

пропонується розглянути на пленарному засіданні за особливою процедурою, розробляються відповідно до вимог Порядку розроблення, затвердження та виконання міських цільових програм у місті Києві, затвердженого рішенням Київської міської ради від 29 жовтня 2009 року № 520/2589 (у редакції рішення Київської міської ради від 27 жовтня 2022 року № 5469/5510), з урахуванням особливостей, відповідно до яких не застосовуються підпункт 4.1 пункту 4, підпункти 9.1 і 9.2 пункту 9 розділу II Порядку розроблення, затвердження та виконання міських цільових програм у місті Києві, затвердженого рішенням Київської міської ради від 29 жовтня 2009 року № 520/2589 (у редакції рішення Київської міської ради від 27 жовтня 2022 року № 5469/5510).

2. Відповідно до частини другої статті 26 Регламенту Київської міської ради, затвердженого рішенням Київської міської ради від 04.11.2021 № 3135/3176 передбачено, що проекти рішень Київради, суб'єктом подання яких є виконавчий орган Київради (Київська міська державна адміністрація), підписуються посадовими особами, визначеними Регламентом виконавчого органу Київради (Київської міської державної адміністрації). У випадку наявності зауважень або будь-яких інших посилань на наявність недоліків проекту рішення Київради, наданих посадовими особами та/або структурними підрозділами виконавчого органу Київради (Київської міської державної адміністрації), до проекту рішення Київради суб'єктом подання додається письмова інформація щодо врахування зауважень, недоліків або недоцільності їх урахування із зазначенням мотивів.

Зауважуємо, що до проекту рішення додана довідка юридичного управління від 25 червня 2024 року, а відповідна інформація щодо врахування зауважень викладених у довідці, або недоцільність їх урахування із зазначенням мотивів не додано.

3. Проект рішення та додаток до нього потребують іншого техніко – юридичного доопрацювання.

Начальник управління

Валентина ПОЛОЖИШНИК

Довідка

до проекту рішення Київської міської ради «Про затвердження «Міської цільової програми відновлення та розвитку сфери туризму міста Києва на 2025–2027 роки»

Проект рішення розроблено Управлінням туризму та промоцій виконавчого органу Київської міської ради (Київської міської державної адміністрації).

1. Проект рішення передбачає затвердження Міської цільової програми відновлення та розвитку сфери туризму міста Києва на 2025–2027 роки (далі – Програма).

За результатами здійснення юридичної експертизи звертаємо увагу на наступне.

Згідно з пунктом 8 розділу II Порядку розроблення, затвердження та виконання міських цільових програм у місті Києві, затвердженого рішенням Київської міської ради від 29 жовтня 2009 року № 520/2589 (у редакції рішення Київської міської ради від 12 листопада 2019 року № 65/7638) (далі – Порядок), проект програми має бути схвалено розпорядженням виконавчого органу Київської міської ради (Київської міської державної адміністрації) після отримання позитивних висновків Департаменту економіки та інвестицій виконавчого органу Київської міської ради (Київської міської державної адміністрації) та Департаменту фінансів виконавчого органу Київської міської ради (Київської міської державної адміністрації).

2. Відповідно до статей 5, 10 Закону України «Про стратегічну екологічну оцінку» у процесі розроблення документа державного планування (стратегії, плани, схеми, містобудівна документація, загальнодержавні програми, державні цільові програми та інші програми і програмні документи, включаючи зміни до них, які розробляються та/або підлягають затвердженню органом державної влади, органом місцевого самоврядування) до його подання для затвердження здійснюється стратегічна екологічна оцінка. Здійснення стратегічної екологічної оцінки забезпечує замовник.

Стратегічна екологічна оцінка - процедура визначення, опису та оцінювання наслідків виконання документів державного планування для довкілля, у тому числі для здоров'я населення, виправданих альтернатив, розроблення заходів із запобігання, зменшення та пом'якшення можливих негативних наслідків, яка включає визначення обсягу стратегічної екологічної оцінки, складання звіту про стратегічну екологічну оцінку, проведення громадського обговорення та консультацій (за потреби - транскордонних консультацій), врахування у документі державного планування звіту про стратегічну екологічну оцінку, результатів громадського обговорення та консультацій, інформування про затвердження документа державного планування та здійснюється у порядку, визначеному цим Законом.

Згідно з частиною шостою статті 13 Закону України «Про стратегічну екологічну оцінку» за результатами консультацій замовник готує довідку про консультації, в якій підсумовує отримані зауваження і пропозиції та зазначає, яким чином у документі державного планування та звіті про стратегічну екологічну оцінку враховані зауваження і пропозиції, подані відповідно до цієї

статті, а також обґрунтовує обрання саме цього документа державного планування у тому вигляді, в якому він запропонований до затвердження, серед інших виправданих альтернатив, представлених до розгляду. До довідки додаються отримані письмові зауваження і пропозиції. Довідка про консультації є публічною інформацією та підлягає внесенню замовником до Єдиного реєстру стратегічної екологічної оцінки.

Проте розробником не надано інформації та документів, що підтверджують дотримання вимог цього положення.

3. Відповідно до підпункту 9.1 пункту 9 розділу II Порядку проект рішення Київської міської ради про затвердження програми, строк виконання якої планується розпочати у наступному бюджетному році або на наступний період, мав бути винесений на розгляд Київської міської ради виконавчим органом Київської міської ради (Київською міською державною адміністрацією) не пізніше 1 червня року, в якому завершується строк виконання програми.

Заступник керівника апарату –
начальник юридичного управління

Леся ВЕРЕС

25 червня 2024 року

УКРАЇНА

ВИКОНАВЧИЙ ОРГАН КИЇВСЬКОЇ МІСЬКОЇ РАДИ
(КИЇВСЬКА МІСЬКА ДЕРЖАВНА АДМІНІСТРАЦІЯ)

ДЕПАРТАМЕНТ ФІНАНСІВ

вул. Хрещатик, 36, м. Київ, 01044 тел. (044) 202 79 29, 202 77 58, 202 73 45
Контактний центр міста Києва (044) 15 51 E-mail: finance@kyivcity.gov.ua Код ЄДРПОУ 02317474

Управління туризму та промоцій
виконавчого органу Київської міської
ради (Київської міської державної
адміністрації)

Висновок

«Про погодження проекту Міської цільової програми відновлення та
розвитку сфери туризму міста Києва на 2025–2027 роки»
(позитивний висновок)

На лист Управління туризму та промоцій виконавчого органу Київської міської ради (Київської міської державної адміністрації) від 22.05.2024 №065-556 згідно з підпунктами 5.3, 5.4 пункту 5 розділу II Порядку розроблення, затвердження та виконання міських цільових програм у місті Києві, затвердженого рішенням Київської міської ради від 29.10.2009 № 520/2589 (в редакції рішення Київської міської ради від 29.10.2009 № 520/2589) Департаментом фінансів виконавчого органу Київської міської ради (Київської міської державної адміністрації) здійснено експертизу проекту Міської цільової програми відновлення та розвитку сфери туризму міста Києва на 2025–2027 роки (далі – Програма) у частині відповідності заходів проекту Програми переліку видатків, що можуть здійснюватися з бюджету міста Києва, джерел та обсягів фінансування заходів проекту Програми показникам бюджету міста Києва на відповідний рік і прогнозу бюджету міста Києва на відповідний період.

ДОКУМЕНТ ІТС ЄІПК СЕД АСКОД (ПІДПИСАНО КВАЛІФІКОВАНИМ
ЕЛЕКТРОННИМ ПІДПИСОМ)

Сертифікат [26B2648ADD3032E1040000009B031900A9C2A900](https://eids.com.ua/26B2648ADD3032E1040000009B031900A9C2A900)

Підписувач [Репік Володимир Михайлович](#)

Дійсний з [05.10.2022 9:39:57](#) по [05.10.2024 9:39:57](#)

Департамент фінансів

054-4-1-07/1120 від 24.05.2024

За результатами експертизи Департамент фінансів надає позитивний висновок та погоджує проекту Міської цільової програми відновлення та розвитку сфери туризму міста Києва на 2025–2027 роки.

Директор

Володимир РЕПІК

Тетяна ПЕЛИХОВСЬКА 202-73-21

ДОКУМЕНТ ІТС ЄІПК СЕД АСКОД (ПІДПИСАНО КВАЛІФІКОВАНИМ
ЕЛЕКТРОННИМ ПІДПИСОМ)

Сертифікат 26B2648ADD3032E1040000009B031900A9C2A900

Підписувач Репік Володимир Михайлович

Дійсний з 05.10.2022 9:39:57 по 05.10.2024 9:39:57

Департамент фінансів

054-4-1-07/1120 від 24.05.2024

УКРАЇНА

ВИКОНАВЧИЙ ОРГАН КИЇВСЬКОЇ МІСЬКОЇ РАДИ
(КИЇВСЬКА МІСЬКА ДЕРЖАВНА АДМІНІСТРАЦІЯ)

ДЕПАРТАМЕНТ ЕКОНОМІКИ ТА ІНВЕСТИЦІЙ

вул. Хрещатик, 36, м. Київ, 01044, тел. (044) 202 72 78

Контактний центр міста Києва (044) 15 51 E-mail: org@guemda.gov.ua Код ЄДРПОУ 04633423

Управління туризму та промоцій
виконавчого органу Київської міської
ради (Київської міської державної
адміністрації)

ВИСНОВОК

про погодження проекту Міської цільової програми
відновлення та розвитку сфери туризму міста Києва на 2025-2027 роки
(позитивний висновок)

Департаментом економіки та інвестицій виконавчого органу Київської міської ради (Київської міської державної адміністрації) відповідно до пункту 5.2. Розділу II Порядку розроблення, затвердження та виконання міських цільових програм у місті Києві, затвердженого рішенням Київської міської ради від 29 жовтня 2009 року № 520/2589 (в редакції рішення Київської міської ради від 12 листопада 2019 року № 65/7638), проведено експертизу проекту Міської цільової програми відновлення та розвитку сфери туризму міста Києва на 2025-2027 роки, наданого листом Управління туризму та промоцій виконавчого органу Київської міської ради (Київської міської державної адміністрації) від 22.05.2024 № 065-555.

За результатами проведеної експертизи надаємо позитивний висновок та погоджуємо проєкт Міської цільової програми відновлення та розвитку сфери туризму міста Києва на 2025-2027 роки.

Директор

Наталія МЕЛЬНИК

Вікторія Мошонько
Оксана Шлапацька
Катерина Малецька 202 76 72

ДОКУМЕНТ ІТС ЄІПК СЕД АСКОД (ПІДПИСАНО КВАЛІФІКОВАНИМ
ЕЛЕКТРОННИМ ПІДПИСОМ)

Сертифікат [3FAA9288358EC00304000000433F2000791FCF00](#)

Підписувач [Мельник Наталія Олегівна](#)

Дійсний з [31.01.2024 16:44:04](#) по [31.01.2026 16:44:04](#)

Департамент економіки та інвестицій

050/17-2001 від 24.05.2024

УКРАЇНА

ВИКОНАВЧИЙ ОРГАН КИЇВСЬКОЇ МІСЬКОЇ РАДИ
(КИЇВСЬКА МІСЬКА ДЕРЖАВНА АДМІНІСТРАЦІЯ)

ДЕПАРТАМЕНТ ЗАХИСТУ ДОВКІЛЛЯ ТА
АДАПТАЦІЇ ДО ЗМІНИ КЛІМАТУ

вул. Гурівська, 28 м. Київ 04080 прийомання (044) 366 64 10, (044) 366 64 11 E-mail: ecology@kyivcity.gov.ua
Контактний центр міста (044) 15 51 Код ЄДРПОУ 41819431

21.05.2024

277 - 2862

Управління туризму та промоцій
виконавчого органу Київської міської
ради (Київської міської державної
адміністрації)

Департамент захисту довкілля та адаптації до зміни клімату виконавчого органу Київської міської ради (Київської міської державної адміністрації) (далі - Департамент) опрацьовані Ваші листи від 24.04.2024 за № 065-476 та від 07.05.2024 за № 065-509 щодо необхідності проведення стратегічної екологічної оцінки (далі - СЕО) проєкту Міської цільової програми відновлення та розвитку сфери туризму міста Києва на 2025-2027 роки. За результатами опрацьовання повідомляємо.

Питання проведення стратегічної екологічної оцінки врегульоване Законом України «Про стратегічну екологічну оцінку» (далі - Закон).

Згідно з положеннями частини першої статті 2 Закону України «Про стратегічну екологічну оцінку» визначено необхідність процедури СЕО для документів державного планування, які стосуються сільського господарства, нового господарства, рибного господарства, енергетики, промисловості, транспорту, поводження з відходами, використання водних ресурсів, охорони довкілля, телекомунікацій, туризму, містобудування або землеустрою (схеми) та виконання яких передбачатиме реалізацію видів діяльності (або які містять види діяльності та об'єкти), щодо яких законодавством передбачено здійснення процедури оцінки впливу на довкілля, або які вимагають оцінки, зважаючи на ймовірні наслідки для території та об'єктів природно-заповідного фонду та екологічної мережі, крім тих, що стосуються створення або розширення території та об'єктів природно-заповідного фонду.

Відповідно до змісту розглянутих матеріалів частина заходів проєкту Міської цільової програми відновлення та розвитку сфери туризму міста Києва на 2025-2027 роки передбачається виконувати на об'єктах природно-заповідного фонду. В свою чергу ці заходи вимагають оцінки, зважаючи на ймовірні наслідки для території та об'єктів природно-заповідного фонду та екологічної мережі.

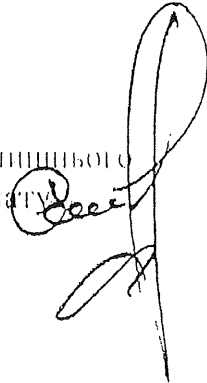
Враховуючи вищенаведене, відповідно до змісту розглянутих матеріалів проєкт Міської цільової програми відновлення та розвитку сфери туризму міста Києва на 2025-2027 роки потребує процедури СЕО.

Відповідно до статті 10 Закону стратегічна екологічна оцінка здійснюється у процесі розроблення документа державного планування до його подання для затвердження. Здійснення стратегічної екологічної оцінки забезпечує замовник.

Загальні засади юридичної відповідальності у сфері стратегічної екологічної оцінки визначені у статті 19 Закону.

Водночас повідомляємо, що лист Департаменту не є нормативно-правовим актом і не може встановлювати нові правові норми, а має лише інформаційний, рекомендаційний, роз'яснювальний характер та є службовою кореспонденцією.

Заступник директора Департаменту
начальник управління охорони навколишнього
середовища та адаптації до зміни клімату

Володимир ДУДАР

УКРАЇНА

ВИКОНАВЧИЙ ОРГАН КИЇВСЬКОЇ МІСЬКОЇ РАДИ
(КИЇВСЬКА МІСЬКА ДЕРЖАВНА АДМІНІСТРАЦІЯ)

ДЕПАРТАМЕНТ ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я

вул. Прорізна, 19, м. Київ, 01001, тел. (044) 284 08 75, (044) 284 08 02
тел. «гарячої» лінії (044) 278 41 91 E-mail: health@kyivcity.gov.ua Код ЄДРПОУ 02012906

Управління туризму та промоцій
виконавчого органу Київської міської
ради (Київської міської державної
адміністрації)

У Департаменті охорони здоров'я виконавчого органу Київської міської ради (Київській міській державній адміністрації) опрацьовано заяву про визначення обсягу стратегічної екологічної оцінки проекту Міської цільової програми відновлення та розвитку сфери туризму міста Києва на 2025-2027 роки, яка внесена до Єдиного реєстру стратегічної екологічної оцінки (реєстраційний номер заяви № 16-05-5934-24) та повідомляємо.

21.05.2024 відбулося засідання комісії по визначенню обсягів стратегічної екологічної оцінки, затвердженої наказом Департаменту охорони здоров'я виконавчого органу Київської міської ради (Київської міської державної адміністрації) від 22.02.2019 № 197 (зі змінами).

За результатами засідання прийнято рішення повідомити Управління туризму та промоцій виконавчого органу Київської міської ради (Київської міської державної адміністрації) про відсутність зауважень та пропозицій до заяви про визначення обсягу стратегічної екологічної оцінки проекту Міської цільової програми відновлення та розвитку сфери туризму міста Києва на 2025-2027 роки.

Окрім цього, статтю 8 Закону України «Про стратегічну екологічну оцінку», до повноважень Департаменту охорони здоров'я міста Києва не відноситься питання стосовно вжиття відповідних заходів щодо визначення обсягу стратегічної екологічної оцінки.

Директор

Валентина ГІНЗБУРГ

Ірина Павленко 284 08 03

ДОКУМЕНТ ІТС ЕІПК СЕД АСКОД (ПІДПИСАНО КВАЛІФІКОВАНИМ
ЕЛЕКТРОННИМ ПІДПИСОМ)

Сертифікат [3FAA9288358EC003040000002DCC2500093CC300](#)

Підписувач [Гінзбург Валентина Григорівна](#)

Дійсний з [03.10.2023 11:20:49](#) по [03.10.2025 11:20:49](#)

Департамент охорони здоров'я

061-5011 від 22.05.2024

УКРАЇНА

ВИКОНАВЧИЙ ОРГАН КИЇВСЬКОЇ МІСЬКОЇ РАДИ
(КИЇВСЬКА МІСЬКА ДЕРЖАВНА АДМІНІСТРАЦІЯ)

УПРАВЛІННЯ ТУРИЗМУ ТА ПРОМОЦІЙ

вул. Басейна, 1/2, літера А, м. Київ, 01024, (044) 366-70-05, Call-центр (044) 15-51

E-mail: tourism@kyivcity.gov.ua

Запити на публічну інформацію: zapytin@tourism@kmda.gov.ua ЄДРПОУ 41492529

21.04.2024 № 065-475
на № _____ від _____

Департамент суспільних
комунікацій виконавчого органу
Київської міської ради (Київської
міської державної адміністрації)

Управління туризму та промоцій виконавчого органу Київської міської ради (Київської міської державної адміністрації) просить розмістити проект Міської цільової програми відновлення та розвитку сфери туризму міста Києва на 2025 – 2027 роки (додається) на офіційному порталі м. Києва для проведення його громадського обговорення.

Додаток: на _____ арк.

Начальник

Марина РАДОВА

**Повідомлення про проведення громадського обговорення проєкту
Міської цільової програми відновлення та розвитку сфери туризму міста
Києва на 2025 – 2027 роки**

1. Орган виконавчої влади, який проводить обговорення:

Управління туризму та промоцій виконавчого органу Київської міської ради (Київської міської державної адміністрації).

2. Питання або назва проєкту акта, винесеного на обговорення:

Міська цільова програма відновлення та розвитку сфери туризму міста Києва на 2025 – 2027 роки

Проєкт розроблено з метою підвищення конкурентоспроможності міста Києва як туристичного центру європейського рівня, відновлення туристичних потоків та підвищення прибутковості сфери в умовах процесів, спричинених введенням воєнного стану, спричиненими військовою агресією російської федерації, її кризовими наслідками та вимушеними обмежувальними заходами, шляхом забезпечення ефективної організаційної та фінансової підтримки з урахуванням потреб та інтересів різних цільових груп, створення безбар'єрного туристичного середовища.

3. Альтернативні варіанти вирішення питання:

- схвалення проєкту Міської цільової програми відновлення та розвитку сфери туризму міста Києва на 2025 – 2027 роки без зауважень;
- схвалення проєкту Міської цільової програми відновлення та розвитку сфери туризму міста Києва на 2025 – 2027 роки з *урахуванням отриманих пропозицій та зауважень*.

4. Соціальні групи населення та заінтересовані сторони, на які поширюватиметься дія прийнятого рішення:

- органи виконавчої влади та місцевого самоврядування;
- організації громадянського суспільства;
- мешканців та гостей міста Києва.

5. Можливі наслідки проведення в життя кожного альтернативного рішення для різних соціальних груп населення та заінтересованих сторін:

- підвищення рівня взаємодії органів виконавчої влади та організацій громадянського суспільства;
- підвищення якості управлінських рішень.

6. Спосіб забезпечення участі в обговоренні представників визначених соціальних груп населення та заінтересованих сторін:

- публікація проєкту Міської цільової програми відновлення та розвитку сфери туризму міста Києва на 2025 – 2027 роки на офіційному порталі Києва <https://kyivcity.gov.ua/> у рубриці «Консультації з громадськістю».

7. Термін проведення громадського обговорення:

з 25 квітня по 09 травня 2024 року.

8. Форма громадського обговорення:

електронна консультація.

9. Подання пропозицій і зауважень за формою:

по 09 травня 2024 року (включно) прохання подати відповідні пропозиції або зауваження.

Прізвище _____

Ім'я _____

По батькові _____

Організація (установа) _____

Посада _____

Тел./факс/ e-mail _____

Пропозиції _____

10. Адреса подання пропозицій і зауважень, що винесене на громадське обговорення:

Управління туризму та промоцій виконавчого органу Київської міської ради (Київської міської державної адміністрації), вул. Басейна, 1/2, літера А, м. Київ, 01024, e-mail: tourism@kyivcity.gov.ua

Також ознайомитись та залишити відповідні пропозиції або зауваження до проекту Міської цільової програми відновлення та розвитку сфери туризму міста Києва на 2025 – 2027 роки можна в системі модуля «Громадське обговорення проектів нормативно-правових актів» за посиланням: forum.kyivcity.gov.ua.

11. Прізвище, ім'я, по батькові відповідальної особи:

Калганов Дмитро Олександрович - заступник начальника Управління туризму та промоцій виконавчого органу Київської міської ради (Київської міської державної адміністрації), конт. тел. (044) 366-70-05

12. Строк і спосіб оприлюднення результатів обговорення:

Звіт за результатами обговорення буде оприлюднений на офіційному порталі Києва <https://kyivcity.gov.ua/> у рубриці «Консультації з громадськістю» не пізніше, ніж через два тижні після прийняття рішень за результатами обговорення, за посиланням.

Київська міська державна адміністрація
КНДУ «Науково-дослідний інститут соціально-економічного розвитку міста»
(КНДУ «НДРоМ»)
03061, Київ-61, вул. Героїв Севастополя, 37-А,
тел. (044) 202-14-01, факс 202-14-08

ПРОЄКТ

ЗВІТ

**ПРО СТРАТЕГІЧНУ ЕКОЛОГІЧНУ ОЦІНКУ ПРОЄКТУ
МІСЬКОЇ ЦІЛЬОВОЇ ПРОГРАМИ
ВІДНОВЛЕННЯ ТА РОЗВИТКУ СФЕРИ ТУРИЗМУ
МІСТА КИЄВА НА 2025-2027 РОКИ**

Науковий керівник,
перший заступник
директора КНДУ
«НДРоМ», к.е.н.

Ігор ПЕТРЕНКО

Київ - 2024

Список авторів:

Анна Третьякова – завідувач науково-дослідного відділу досліджень інфраструктури економіки та життєвого простору КНДУ «НДІРоМ»

Геннадій Марушевський – к.ф.н., провідний науковий співробітник науково-дослідного відділу досліджень інфраструктури економіки та життєвого простору КНДУ «НДІРоМ»

Надія Редькіна – провідний науковий співробітник науково-дослідного відділу досліджень інфраструктури економіки та життєвого простору КНДУ «НДІРоМ»

Зміст

Зміст.....	3
Вступ.....	4
1. Зміст та основні цілі Міської цільової програми відновлення та розвитку сфери туризму міста Києва на 2025-2027 роки; її зв'язок з іншими документами державного планування	5
2. Характеристика поточного стану довкілля міста Києва, у тому числі здоров'я населення	6
3. Характеристика стану довкілля, умов життєдіяльності населення та стану його здоров'я на територіях, які ймовірно зазнають впливу.....	22
4. Основні екологічні проблеми міста Києва, у тому числі ризики впливу на здоров'я населення, які стосуються Програми.....	22
5. Зобов'язання у сфері охорони довкілля, у тому числі пов'язані із запобіганням негативному впливу на здоров'я населення, встановлені на міжнародному, державному та інших рівнях, що стосуються Програми...	30
6. Ймовірні наслідки для довкілля, у тому числі для здоров'я населення.....	33
7. Заходи, що передбачається вжити для запобігання, зменшення та пом'якшення можливих негативних наслідків виконання цілей і заходів Програми	35
8. Обґрунтування вибору виправданих альтернатив, що розглядалися, опис способу, в який здійснювалася стратегічна екологічна оцінка.....	37
9. Заходи, передбачені для здійснення моніторингу наслідків виконання Програми для довкілля, у тому числі для здоров'я населення.....	39
10. Резюме нетехнічного характеру.....	42

Вступ

Стратегічна екологічна оцінка (далі – СЕО) – це складова стратегічного планування, спрямована на врахування екологічних міркувань у стратегіях, програмах і планах. Стратегічна екологічна оцінка документів державного планування дає можливість зосередитися на всебічному аналізі можливого впливу планованої діяльності на довкілля та використовувати результати цього аналізу для запобігання або пом'якшення негативних екологічних наслідків в процесі стратегічного планування.

СЕО – це новий інструмент реалізації екологічної політики, який базується на простому принципі: легше запобігти негативним для довкілля наслідкам діяльності на стадії планування, ніж виявляти та виправляти їх на стадії впровадження стратегічної ініціативи.

Основними нормативно-правовими актами, які регулюють здійснення стратегічної екологічної оцінки в Україні, є:

- Закон України «Про стратегічну екологічну оцінку» (№ 2354-VIII від 20.03.2018);
- Протокол про стратегічну екологічну оцінку (далі – Протокол про СЕО) до Конвенції про оцінку впливу на навколишнє середовище у транскордонному контексті. Протокол про СЕО ратифікований Верховною Радою України (№ 562-VIII від 01.07.2015) і є частиною українського законодавства.

Об'єктом даної СЕО є проект Міської цільової програми відновлення та розвитку сфери туризму міста Києва на 2025-2027 роки (далі – Програма), підготовлений Управлінням туризму та промоцій виконавчого органу Київської міської ради (Київської міської державної адміністрації). Програма розроблена на середньостроковий період і є документом державного планування, спрямованим на реалізацію Стратегії розвитку міста Києва до 2025 року.

1. Зміст та основні цілі Міської цільової програми відновлення та розвитку сфери туризму міста Києва на 2025-2027 роки; її зв'язок з іншими документами державного планування

Метою Програми є підвищення конкурентоспроможності міста Києва як туристичного центру європейського рівня, відновлення туристичних потоків та підвищення прибутковості сфери, створення безбар'єрного туристичного середовища.

Стратегією розвитку міста Києва до 2025 року (сектор 1.5. Туризм) визначені оперативні цілі: «Збільшення тривалості та покращення комфорту перебування туристів» та «Підвищення ефективності управління туристичною сферою», на досягнення яких спрямована Програма. Для досягнення цих оперативних цілей визначені завдання та заходи.

Програма пов'язана з такими документами державного планування:

- Стратегія розвитку туризму та курортів на період до 2026 року, схвалена розпорядженням Кабінету Міністрів України від 16 березня 2017 р. № 168-р;
- Національна стратегія із створення безбар'єрного простору в Україні на період до 2030 року, схвалена розпорядженням Кабінету Міністрів України від 14.04.2021 № 366-р;
- План заходів на 2023-2024 роки з реалізації Національної стратегії із створення безбар'єрного простору в Україні на період до 2030 року, затверджений розпорядженням Кабінету Міністрів України від 25.04.2023 № 372-р;
- План заходів на 2023-2024 роки з реалізації Національної стратегії із створення безбар'єрного простору в Україні на період до 2030 року у м. Києві, затверджений розпорядженням Київського міського голови від 21.04.2023 № 350;
- Стратегія розвитку міста Києва до 2025 року, затверджена рішенням Київської міської ради від 15.12.2011 № 824/7060 (у редакції рішення Київської міської ради від 06.07.2017 № 724/2886);

2. Характеристика поточного стану довкілля міста Києва, у тому числі здоров'я населення

Атмосферне повітря

Якість атмосферного повітря в м. Києві залежить від обсягів викидів забруднюючих речовин від стаціонарних і пересувних джерел забруднення.

Протягом 2018-2021 років спостерігалось загальне зменшення обсягів викидів від стаціонарних джерел і зростання обсягів викидів від пересувних джерел (рис. 1). Основні зони забруднення повітря зосереджуються в місцях, що прилягають до автомагістралей, та в місцях концентрації промислових підприємств.

У структурі обсягів викидів забруднюючих речовин, шкідливих для здоров'я людини, щороку збільшуються викиди від пересувних джерел забруднення. Це, перш за все, автотранспорт столиці і, переважно, власні авто.

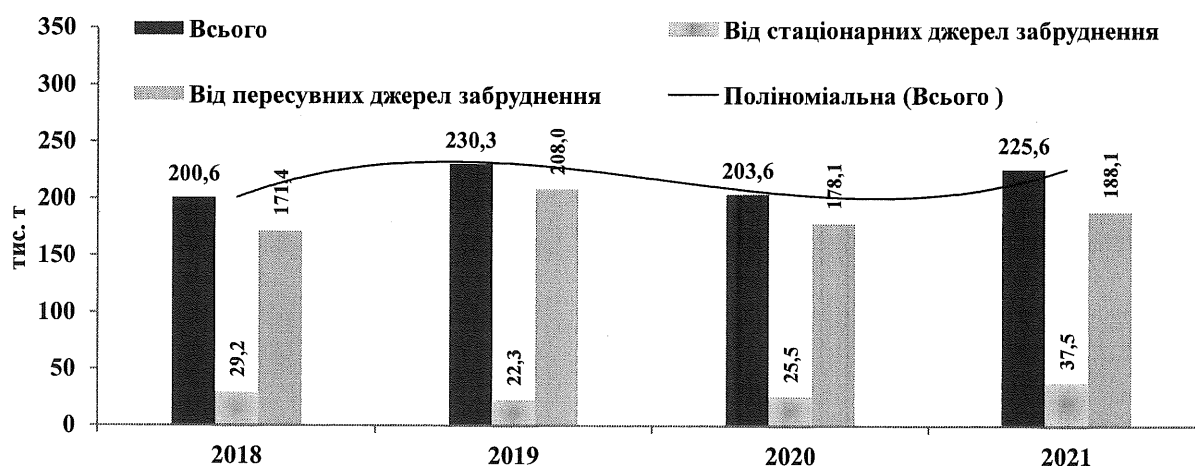

Рисунок 1. Динаміка викидів забруднюючих речовин в атмосферне повітря в місті Києві у 2018-2021 роках¹

Протягом 2018-2019 рр. спостерігалось збільшення обсягів викидів від пересувних джерел забруднення, переважно автотранспорту. У 2019 р. показник обсягів викидів в атмосферне повітря від пересувних джерел забруднення досягнув найвищої позначки і становив 208 тис. т, або 89,7% від загального обсягу викидів забруднюючих речовин, що на 21,3% більше ніж у 2018 р.

Однак у 2020 р. значення цього показника знизилось на 14,4% порівняно з попереднім роком і становило 178,1 тис. т. Основна причина позитивних змін – запровадження карантинних заходів в умовах пандемії COVID-19 і, зокрема, значне обмеження руху громадського транспорту.

Та вже за підсумками 2021 року обсяги викидів від пересувних джерел забруднення збільшилися на 5,6% порівняно з 2020 роком, що становило 188,1 тис. т, або майже 83% від загального обсягу викидів забруднюючих речовин в атмосферне

¹ За даними Головного управління статистики у м. Києві

Відповідно до законів України «Про правовий режим воєнного стану», «Про захист інтересів суб'єктів подання звітності та інших документів у період дії воєнного стану та стану війни», Указу Президента України від 24.02.2022 № 64/2022 «Про введення воєнного стану в Україні», та, ураховуючи ситуацію, що склалася у зв'язку з військовою агресією Російської Федерації проти України, органи державної статистики призупинили оприлюднення статистичної інформації починаючи з даних за лютий 2022 року, яка розміщується на офіційному вебсайті Головного управління статистики у м. Києві (www.kyiv.ukrstat.gov.ua).

повітря. Це стало можливим, зокрема, через послаблення карантинних обмежень і поживлення економічної діяльності.

У м. Києві показник викидів від пересувних джерел забруднення у розрахунку на одну особу у 2021 році становив 63,6 кг, що перевищує середній показник по Україні в 1,7 рази.

Основним джерелом забруднення атмосферного повітря від стаціонарних джерел є промисловий комплекс міста.

За видами економічної діяльності найбільшими забруднювачами повітряного басейну залишаються підприємства з постачання електроенергії, газу, пари та кондиційованого повітря і переробної промисловості, обсяги викидів яких у 2021 р. становили 33840,4 т (79,6%) від загального обсягу викидів стаціонарними джерелами та 1495,8 т (6,3%), відповідно (табл. 1).

Таблиця 1. Викиди забруднюючих речовин від стаціонарних джерел забруднення за видами економічної діяльності у 2021 році²

	Обсяг викидів			
	забруднюючих речовин		діоксиду вуглецю	
	тис. т	% до загального підсумку	млн т	% до загального підсумку
Всі види економічної діяльності, зокрема	37,5	100,0	3,9	100,0
переробна промисловість	1,5	4,0	0,16	4,1
постачання електроенергії, газу, пари та кондиційованого повітря	33,8	90,1	3,5	89,7
інше	2,2	5,9	0,24	6,2

Впродовж 2021 р. загальний обсяг викидів в атмосферу від стаціонарних джерел забруднення збільшився на 52,1% порівняно з 2020 р.

Загалом більше як 90% викидів забруднюючих речовин у атмосферне повітря надійшло від підприємств-забруднювачів: ТОВ «Євро-Реконструкція», АТ «Київгаз», СВП «Київські ТЕЦ» КП «Київтеплоенерго» ТЕЦ-5, СВП «Київські ТЕЦ» КП «Київтеплоенерго» ТЕЦ-6, Філіал «Завод «Енергія» КП «Київтеплоенерго», ТОВ «Техенерготрейд» у складі викидів цих підприємств переважає діоксид вуглецю (CO₂), метан, а також сполуки азоту та сірки, речовини у вигляді твердих суспендованих часток.

Особливо негативний стан справ спостерігався з викидами метану, обсяг викидів якого збільшився у 2021 р. у 2,7 разів порівняно з 2020 р., а відносно 2019 р. у 6 разів і становив 18,1 тис. т. Переважна більшість викидів метану в атмосферне повітря спостерігалась від діяльності підприємства АТ «Київгаз».

Спостерігалася тенденція до зменшення обсягів викидів діоксиду сірки та діоксиду азоту, які на кінець 2021 р. відповідно становили 6,7 і 6,0 тис. т, що менше на 9,4% і на 17,8%, ніж у 2020 році (рис.2). Динаміка зменшення значень показників спостерігалася і відносно викидів діоксиду вуглецю в атмосферне повітря столиці. Так

² За даними Головного управління статистики у м. Києві

Відповідно до законів України «Про правовий режим воєнного стану», «Про захист інтересів суб'єктів подання звітності та інших документів у період дії воєнного стану та стану війни», Указу Президента України від 24.02.2022 № 64/2022 «Про введення воєнного стану в Україні», та, урахування ситуації, що склалася у зв'язку з військовою агресією Російської Федерації проти України, органи державної статистики призупинили оприлюднення статистичної інформації починаючи з даних за лютий 2022 року, яка розміщується на офіційному вебсайті Головного управління статистики у м. Києві (www.kyiv.ukrstat.gov.ua).

у 2021 р. показник знизився на 15,2% до 2020 року та на 27,8% до 2018 р. і становив 3,9 млн т (рис. 3).

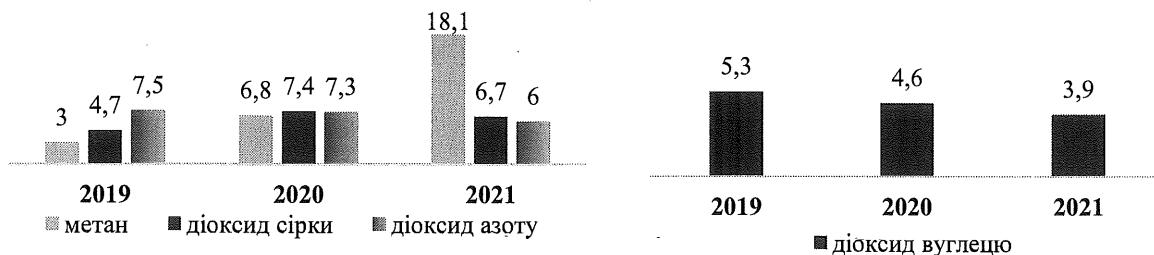

Рисунок 2. Динаміка викидів метану, діоксиду сірки, діоксиду азоту, тис. т

Рисунок 3. Динаміка викидів діоксиду вуглецю, млн т

Для оцінки якості повітря використовується індекс забруднення атмосфери (ІЗА), який розраховується як сума поділених на ГДК середніх концентрацій забруднюючих речовин. За допомогою нескладних розрахунків величина ІЗА приводиться до величини концентрацій діоксиду сірки у долях ГДК. Згідно існуючих методів оцінки рівень забруднення вважається низьким, якщо ІЗА нижче 5,0; підвищеним – при ІЗА від 5,0 до 7,0; високим – при ІЗА від 7,0 до 13,0; дуже високим – при ІЗА рівним 14,0 та більше.

За даними моніторингу забруднення атмосферного повітря, здійснюваного Центральною геофізичною обсерваторією (ЦГО) імені Б. Срезневського, загальний рівень забруднення повітря за індексом забруднення атмосфери (ІЗА) у першому півріччі 2023 р. за комплексним індексом забруднення атмосфери (ІЗА) характеризувався як високий. Рівень забруднення атмосферного повітря у місті Києві у грудні 2023 року за індексом забруднення атмосфери (ІЗА) характеризувався як підвищений (рис. 4), тоді як у грудні 2022 року він був високим. У порівнянні з груднем 2022 року загальний рівень забруднення повітря знизився за рахунок зниження середньомісячних концентрацій діоксиду і оксиду азоту та завислих речовин.

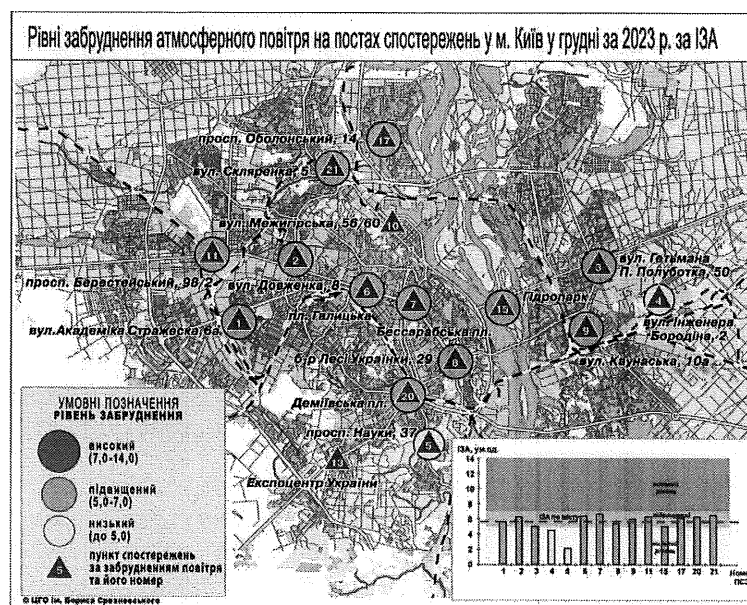

Рисунок 4. Рівні забруднення атмосферного повітря на постах спостережень у м. Києві у грудні 2023 року (за ІЗА)

Основні зони забруднення повітря зосереджуються в місцях, що прилягають до автомагістралей, та в місцях концентрації промислових підприємств. Щорічно місце з найбільшим забрудненням повітря - район Бессарабської площі.

Додатковим джерелом забруднення повітря у м. Києві є також сезонне горіння торфовищ, випалювання полів і лісові пожежі на Київщині. Густий та їдкий смог разом з викидами від автотранспорту є причиною появи високого рівня забруднення повітря у місті.

3 грудня 2020 року у місті Києві реалізується проект з розбудови сучасної системи моніторингу атмосферного повітря, що базується на основних принципах Європейських директив щодо управління якістю повітря. З метою покращення контролю за станом забруднення довкілля у місті Києві створюється принципово нова мережа спостережень за якістю атмосферного повітря.

Сьогодні в столиці працюють 7 референтних високоточних пунктів спостереження та 46 індикативних датчиків автоматичного моніторингу стану атмосферного повітря. Дані з датчиків фіксуються щохвилини, зберігаються на сервері та виводяться у режимі реального часу на сайті <http://asm.kyivcity.gov.ua> та в додатку «Київ Цифровий». Також в режимі реального часу дані передаються Міністерству захисту довкілля і відображаються на офіційному ресурсі «ЕкоЗагроза» та на сайт міжнародної компанії «IQAir».

Інформація про концентрацію забруднюючих речовин і метеорологічні параметри доступні для користувача через декілька хвилин після вимірювання. Обладнання та програмне забезпечення на нових постах відповідає кращим європейським стандартам, зокрема, директивам ЄС та рекомендаціям ВООЗ.

Водні ресурси та водоспоживання

Місто Київ багате на водні ресурси, що складаються з великої кількості різноманітних водних об'єктів: існують значні запаси підземної води; великою є кількість поверхневих водних об'єктів – річок, озер, ставків. Загалом водні об'єкти на території міста займають 6,7 тис. га, або 0,8% території.

Для забезпечення якості та безпечності поверхневих вод на території міста Києва впроваджено сучасний моніторинг якості води водойм, які є на балансі КП «Плесо» (згідно з вимогами Директиви 2006/7/ЄС для рекреаційних вод). Станом на 01.07.2022 на балансі КП «Плесо» перебуває понад 115 водних об'єктів (з 430).

У 2018–2021 рр. проводились моніторингові дослідження на водних об'єктах, визначених та підготовлених місцях масового відпочинку – пляжах та зонах відпочинку біля води. За результатами моніторингу якості води, у разі виявлення небезпек (санітарно-епідеміологічних відхилень від нормативів якості), здійснювалося оперативне інформування населення щодо змін якості води для купання шляхом встановлення попереджувальних знаків та відповідних повідомлень через ЗМІ та Internet.

У період воєнного стану впродовж 2022 р. ці роботи набули особливо важливого значення. Окрім цього, на території міста Києва здійснюється державний моніторинг водних об'єктів (на визначених постах спостереження та забору води).

Водопостачання м. Києва здійснюється з трьох незалежних джерел – річок Дніпра, Десни та підземних водоносних горизонтів.

У місті Києві діє централізована система водопостачання, зокрема питної води, а також децентралізована – мережа буюетів з можливістю отримання питної води з підземних джерел у всіх районах (мікрорайонах) міста.

Якість питної води, яку водопровідні станції подають у розподільчу мережу

Києва, відповідає вимогам чинного ДержСанПНУ 2.2.4-171-10 «Гігієнічні вимоги до води питної, призначеної для споживання людиною», але є ситуації, коли вода зазнає вторинного забруднення на шляху до кранів споживачів та споживачок.

У Києві, як і в більшості інших великих міст, створено дві незалежні системи водовідведення, а саме: господарсько-побутових стоків та дощової води.

Для відведення поверхневих стоків з території функціонує мережа дощової каналізації.

Актуальною проблемою є впорядкування відведення поверхневого стоку в міську дощову мережу та його скидання у відкриті водойми.

Поверхневі стоки з території міста відводяться мережею колекторів дощової каналізації через 132 водовипуски у р. Дніпро та зв'язані з нею відкриті водойми. З них 52 колектори підключені через річки Либідь та Сирець. Лише 5 водовипусків з житлових масивів міста обладнані очисними спорудами.

Централізована система водопостачання м. Києва станом на 01.01.2023 складалася з Дніпровської та Деснянської водопровідних станцій, 357 артезіанських свердловин, 37 водопровідних насосних станцій II, III і вище підйомів та 35 окремо розташованих станцій підкачування холодної води, водопровідних мереж загальною протяжністю 4344,88 км, зокрема, водоводів – 400,74 км; вуличних мереж – 2634,31 км; внутрішньоквартальних та дворових мереж – 1309,83 км.

Загальна протяжність ветхих та аварійних ділянок мереж становила 2091,10 км, зокрема, водоводів – 391,88 км; вуличних мереж – 1134,97 км; внутрішньоквартальних і дворових мереж – 564,34 км. Частка ветхих та аварійних ділянок мереж від загальної протяжності становила 48 %, з них водоводів – 98 %; вуличних мереж – 43 %; внутрішньоквартальних та дворових мереж – 43 %.

Загальна фактична середньодобова потужність господарсько-питного водопроводу у 2022 році становила 509,75 тис. м³/добу, а середньодобовий фактичний обсяг водопостачання – 377,67 тис. м³/добу.

Більша частина насосного та електричного обладнання була встановлена ще у 50-70-х роках минулого століття, є сильно застарілою і не відповідає сучасним вимогам енергоефективності. Наразі переважна більшість мереж та споруд водопровідного господарства ПрАТ «АК «Київводоканал» у зв'язку із високим рівнем фізичної зношеності потребує перекладання (оновлення) або реконструкції (санації), а через моральну зношеність докорінної модернізації. Уповільнення темпів ремонту водопровідних мереж і постійне недофінансування вкрай ускладнюють ситуацію в галузі. Низький рівень реноваційних робіт на водопровідних мережах може стати причиною збільшення загальної кількості аварій в декілька разів.

У столиці функціонує та активно розвивається децентралізована система водопостачання – бюветне господарство. Виробничий контроль якості питної води з бюветних комплексів здійснюється на замовлення СВКП «Київводфонд» згідно (ДСанПіН 2.2.4-171-10). Мережа бюветних комплексів є альтернативною системою водопостачання, що в умовах війни дуже важливо.

На балансі СВКП «Київводфонд» обліковується 203 бюветних комплексів, з яких функціонуючих 175. За останні два роки виконано роботи з капітального будівництва 9 об'єктів (будівництво бюветних комплексів та артезіанських свердловин малої продуктивності), зокрема: 2020 р. – 6, 2021 р. – 2, 2022 р. – 1.

Водогосподарський комплекс міста характеризується сформованим виробничим потенціалом і обмеженими можливостями нового будівництва. У зв'язку із великими об'ємами залучення у господарський обіг водних ресурсів, забруднення їх відходами виробництва виникає все більше протиріч між традиційним водокористуванням і

раціональним екологічно збалансованим природокористуванням. Водні об'єкти міста потерпають від значного техногенного навантаження та потребують відповідних природоохоронних програмних заходів.

За даними державних статистичних спостережень в економіці міста Києва до 2018 р. спостерігалася тенденція до зниження забору і використання водних ресурсів за рахунок зниження економічної активності та зменшення кількості промислових підприємств, що є основними водоспоживачами.

Протягом останніх років відбувалося поступове скорочення обсягів забору води з природних водних об'єктів – до 511 млн м³ у 2022 р. (табл. 2).

Аналіз показників водокористування вказує на те, що впродовж 2018-2020 рр. зріс обсяг оборотного та повторно-послідовного використання води, що сприяло більш економічному раціональному водоспоживанню, особливо при заборі води з природних джерел. За даними Державного агентства водних ресурсів України у 2022 р. ці обсяги скоротилися до 223 млн м³. Частка оборотної та послідовно використаної води (% економії свіжої води за рахунок обігового водоспоживання на виробництві) становила 49,2%.

Таблиця 2. Основні показники використання води, млн м³

	2019	2020 ³	2021 ³	2022
Забрано води з природних водних об'єктів – усього	711	719	563	511
зокрема:				
з поверхневих джерел	682	684	536	492
з підземних джерел	29	35	27	19
Використано свіжої води – усього	678	666	499	453
зокрема:				
на потреби виробничі	512	424	396	355
питні та санітарно-гігієнічні	166	242	130	98
Обсяг оборотної та послідовно (повторно) використаної води	637	723	308	223

На території міста водні об'єкти потерпають від значного техногенного навантаження і потребують відповідних природоохоронних програмних заходів з їх охорони та відтворення. Скидання використаних і забруднених зворотних вод без їх належної очистки негативно впливає на стан природних водних ресурсів не тільки міста, але й в межах всього басейна річки Дніпро та інших річок, водойм.

Централізована система водовідведення м. Києва станом на 01.01.2023 складалась з мереж для збору та відведення та транспортування стічних вод загальною протяжністю 2752,74 км, з них: головних колекторів – 167,03 км; напірних трубопроводів – 157,64 км; вуличних мереж – 1050,91 км; внутрішньоквартальних та дворових мереж – 1377,16 км, каналізаційних насосних станцій для перекачування та транспортування стічних вод у кількості 34 од., Бортницької станції аерації (БСА). Загальна протяжність ветхих та аварійних ділянок мереж становила 822,55 км, з них: головних колекторів – 13,51 км; напірних трубопроводів – 46,73 км; вуличних мереж – 326,91 км; внутрішньоквартальних та дворових мереж – 435,40 км. Частка ветхих та аварійних ділянок мереж в їх загальній протяжності становила майже 30 %, з них головних колекторів – 8 %; напірних трубопроводів – 30 %; вуличних мереж – 31 %; внутрішньоквартальних та дворових мереж – 32 %.

³ за даними Державного агентства водних ресурсів України

Сумарна проектна потужність блоків очисних споруд Бортницької станції аерації у 2022 році становила 1800 тис. м³/добу, а фактичний середньодобовий обсяг відведення (фактична потужність очисних споруд Бортницької станції аерації) становив 582,07 тис. м³/добу. Через відсутність протягом тривалого часу стратегічних дій щодо питання реконструкції та удосконалення технології очищення стічних вод станція працює на межі можливостей і майже не має технічних резервів у разі виникнення нештатних або аварійних ситуацій.

Загальне водовідведення у 2022 році становило 524 млн м³. Скидання забруднених зворотних вод і безповоротний водозабір негативно впливають на водні ресурси. Протягом 2022 року у водойми було скинуто 15,2 млн м³ забруднених зворотних вод, або 2,9% від загального скидання у поверхневі водні об'єкти. Без будь-якого очищення у водойми надійшло 15,2 млн м³ забруднених зворотних вод. Поряд з цим, у поверхневі водні об'єкти потрапило 296 млн м³ (56,5%) нормативно чистих вод без очищення (табл. 3).

Таблиця 3. Динаміка основних показників відведення води у 2019-2022 рр., млн м³

Показник	2019	2020	2021	2022
Загальне водовідведення, з нього	723	640	580	524
у поверхневі водні об'єкти, у т. ч.	723	640	580	524
забруднених зворотних вод, з них:	287	16	16	15,2
недостатньо очищених	269	0	0	0
без очищення	18	16	16	15,2
нормативно-очищених	0	265	268	213
нормативно-чистих без очищення	436	379	296	296
Потужність очисних споруд	658	658	658	658

Земельні ресурси та ґрунти

Аналіз структури земельного фонду міста показує, що провідне місце у ньому належить забудованим землям загальною площею 37,0 тис. га (44,3% від загальної площі міста) та лісам і лісовкритим площам, які займають площу 35,10 тис. га (42%) (рис. 5).

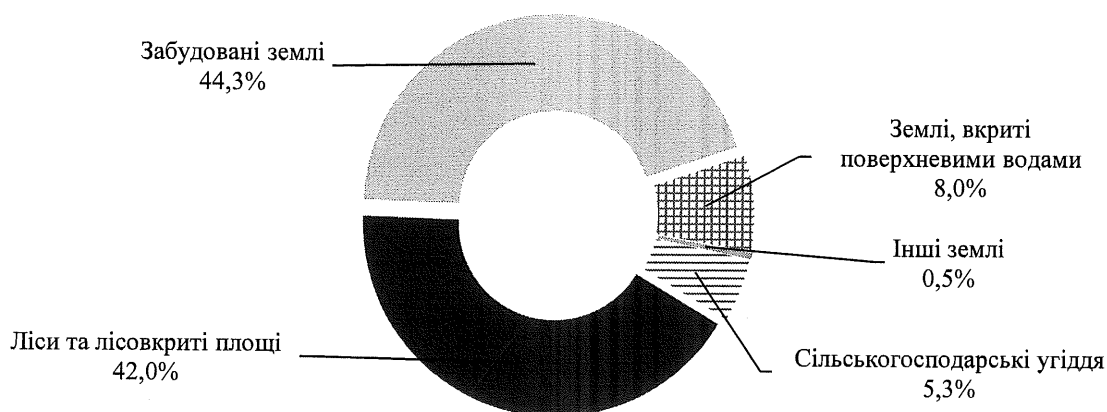

Рисунок 5. Структура земельного фонду м. Києва у 2021 році, тис. га

Характерною і важливою особливістю земель м. Києва є їхня забудовна диференціація: поруч із щільно забудованими центральними районами, існують малозабудовані, або зовсім незабудовані, головним чином периферійні території, які вкриті рослинністю лісових або лучних формацій. Ці землі, які репрезентують до 50%

приселітебної території, мають виключне середовище – утворююче, екологічне значення і потребують охорони та збереження. Разом з тим спостерігається тенденція щодо забудови вільних територій часто за рахунок скорочення зеленої зони міста, що обумовлює втрату земельних екологічно важливих резерватів міста та екологічного пріоритету в процесі містобудування.

Відповідно до Генерального плану міста Києва територія столиці поділена на функціональні зони (табл. 4). Кожна з функціональних зон характеризується своїми особливостями, призначенням і впливом на довкілля.

Таблиця 4. Функціональні зони м. Києва

Функціональна зона	Площа, тис. га
Житлова забудова	12,97
Громадська забудова	3,93
Транспортна інфраструктура	6,16
Об'єкти природно-заповідного фонду	18,19
Ландшафтно-рекреаційні території	26,84
Промислові, науково-виробничі території	3,12
Території інженерної інфраструктури	3,49
Інші території	7,94

Водні об'єкти на території міста займають площу 6,7 тис. га (8% від загальної площі міста). На специфіку земельного надбання міста впливає надзвичайна протяжність прибережної смуги, яка через винятково високу кількість проток, островів інших водойм сягає близько 35 км. Як правило, прибережні площі пов'язані із цінними природними біокомплексами рослинного і тваринного світу, мають рекреаційне, оздоровче значення і формують характерне ландшафтне обличчя міста, що обумовлює необхідність забезпечення їх недоторканості. Водночас, саме в таких мальовничих урочищах нерідко є намагання котеджної забудови, в тому числі у межах водоохоронної зони.

Ґрунтовий покрив Києва є вельми строкатим, зважаючи на різноманітність природних умов. Північним околицям міста, що тяжіють до Полісся, властиві дерново-підзолисті ґрунти, сформовані переважно під хвойними лісами. На правобережній високій частині міста панують звичні для більшої частини України ґрунти – чорноземи. Утворилися вони переважно на дуже своєрідних пухких, добре провітрюваних і відносно сухих суглинках – лесах. У природних київських лісопарках поширені темно-сірі лісові ґрунти, що утворились під пологом широколистяних лісів.

У 2021 році вперше в Україні було реалізовано пілотний проєкт з дослідження якості ґрунтів на території міста Києва у 123 контрольних точках. Загалом оцінювались ґрунти, відібрані не лише у промислово навантажених районах столиці, але й у рекреаційних зонах – улюблених місцях відпочинку киян – парках, скверах, місцях відпочинку біля водойм. Ґрунти досліджувалися на вміст забруднюючих речовин і хімічних елементів за 29 показниками.

Ареали забруднення ґрунтів приурочуються до промислових зон (наприклад, територія заводу «Радикал»), а також до зон впливу вулиць із інтенсивним рухом автотранспорту. Основними забруднювачами є важкі метали, перш за все, свинець, цинк, мідь, їх вміст подекуди у десятки разів перевищує гранично допустимі концентрації. Особливістю розподілу забруднення на території міста є неоднорідність, мозаїчність поля забруднення – ділянки з надмірним вмістом забруднювачів чергуються з відносно «чистими».

У ґрунтах м. Києва, за даними спостережень Центральної геофізичної обсерваторії (ЦГО) імені Б. Срезневського, у 2022 році середній вміст важких металів був низьким. Максимальний вміст цинку на рівні 346 мг/кг, кадмію – 0,83 ГДК, міді – 79 мг/кг виявлено у ґрунтах на бульварі Лесі Українки, 29, цинку – 321 мг/кг - в районі проспекту Науки, 35, на рівні 292 мг/кг – у ґрунтах в районі вул. Олександра Довженка навпроти перехрестя вулиць Антона Цедіка та Довженка, свинцю – 2,9 ГДК та 2,5 ГДК в районі вулиці Довженка, 1,7 ГДК - неподалік «Дослідного хлібзаводу» (табл. 5).

Таблиця 5. Забруднення ґрунтів міста Києва промисловими токсикантами у 2022 р.

Населений пункт	Кількість проб	Забруднювальні речовини					
		Середній/максимальний вміст, в ГДК			Середній/максимальний вміст, в мг/кг		
		Cd	Mn	Pb	Ni	Cu	Zn
Київ	40	0,4/0,83	0,2/0,6	0,8/2,9	11/24	22/79	76/346

Ступінь забруднення ґрунтів є важливою інформацією, що характеризує рівень техногенного тиску на урболандшафти. На стан ґрунтів міського ландшафту впливають промислові відходи підприємств, будівельні та інші роботи, пов'язані з переміщенням ґрунтових мас, тепло- та енергогенеруючі об'єкти, транспортна інфраструктура, побутові відходи тощо.

Важкі метали вважаються забруднювачами навколишнього природного середовища через їх стійкість, біоаккумулятивність і здатність чинити серйозний негативний вплив на здоров'я людини і навколишнє природне середовище.

Біорізноманіття

Місто Київ розташовано на межі лісової (Полісся) та лісостепової зон, що визначає специфіку як природної, так і культивованої рослинності. Природна рослинність оточує місто майже суцільним кільцем шириною від кількох і до 10 км та відносно добре збереглася. Вона представлена лісами, луками, болотами, водними угрупованнями, фрагментами степів і пустищ. Найкраще збереглися ліси на південь від міста в районі Конча-Заспа, в північній частині – біля Пуща-Водиці, західній – біля с. Романівки і східній – північніше Броварів. Окремі ділянки мають вік понад 100 років. В урочищах Феофанія та Лиса гора в деревостанах трапляються могутні дуби віком понад 150 років.

Тваринний світ міста представлений 48 видами ссавців, 110 видами птахів, 11 видами земноводних, 6 видами плазунів, 52 видами риб та великою кількістю видів комах.

Динаміка структури природно-заповідного фонду Києва представлена в таблиці (табл. 6).

Таблиця 6. Динаміка структури природно-заповідного фонду м. Києва у 2018-2022 рр.

Категорії територій та об'єктів ПЗФ	На 01.01.2018		На 01.01.2019		На 01.01.2020		На 01.01.2021		На 01.01.2022	
	Кількість	Площа, га	Кількість	Площа, га	Кількість	Площа, га	Кількість	Площа, га	Кількість	Площа, га
Національні природні парки	1	10988,14	1	10988,14	1	10988,14	1	10988,14	1	10988,14
Регіональні ландшафтні парки	4	1454,88	4	1454,88	4	1454,88	4	1454,88	4	1454,88
Заказники загальнодержавного значення	1	1110,2	1	1110,2	1	1110,2	1	1110,2	1	1110,2
Заказники місцевого значення	16	5287,81	17	5294,51	21	5648,46	34	9322,89	36	9439,46

Пам'ятки природи загально-державного значення	1	30	1	30	1	30	1	30	1	30
Пам'ятки природи місцевого значення	132	129,58	133	129,58	137	141,18	140	148,86	149	155,49
Ботанічні сади загально-державного значення	3	205,7	3	205,7	3	205,7	3	205,7	3	205,7
Дендрологічні парки загальнодержавного значення	1	6,5	1	6,5	1	6,5	1	6,5	1	6,5
Дендрологічні парки місцевого значення	1	13,7	1	13,7	1	13,7	1	13,7	1	13,7
Зоологічні парки загально-державного значення	1	39,5	1	39,5	1	39,5	1	39,5	1	39,5
Парки-пам'ятки садово-паркового мистецтва загальнодержавного значення	9	1946,5	9	1946,5	9	1946,5	9	1946,5	9	1946,5
Парки-пам'ятки садово-паркового мистецтва місцевого значення	13	199,41	14	208,58	14	208,58	14	208,58	14	208,58
РАЗОМ	183	21450,3	186	21466,17	194	21831,72	210	25513,65	221	25637,03

Сумарна площа територій та об'єктів ПЗФ без урахування площі тих об'єктів ПЗФ, що входять до складу територій інших об'єктів ПЗФ, станом на 01.01.2022 становила 21241,94 га, що складає 25,4% від загальної площі міста Києва.

КО «Київзеленбуд» формує та реалізує єдину політику з озеленення міста та відіграє важливу роль в забезпеченні належного утримання та догляду за зеленими насадженнями, парками, скверами та іншими об'єктами благоустрою, що належать територіальній громаді міста Києва, постійно збільшує обсяги робіт з озеленення міста, здійснює капітальний ремонт та реконструкцію об'єктів зеленого господарства.

На балансі районних комунальних підприємств КО «Київзеленбуд»:

- 126 парків загальною площею 3375,03 га;
- 644 сквери на площі 469,82 га;
- 48 бульварів площею 149,63 га;
- 31608,1 га лісопаркового господарства.

Відходи

У процесі функціонування та розвитку господарського комплексу м. Києва утворюються і накопичуються відходи виробництва та споживання, які поділяються на класами небезпеки: I-й клас — надзвичайно небезпечні; II-й клас — високо небезпечні; III-й клас — помірно небезпечні; IV-й клас — мало небезпечні.

У 2020 р. спостерігалось різке збільшення загального обсягу утворення відходів (більш ніж утричі порівняно з 2019 р.). Швидше за все, це пов'язано зі змінами у статистичній звітності. У 2020 році дані сформовані за місцем реєстрації суб'єктів господарської діяльності. Як правило, суб'єкти господарської діяльності реєструються в містах і, можливо, найбільше у Києві. Тому зазначені обсяги відходів могли бути утворені як у Києві, так і в регіонах. Оскільки обсяги утворених відходів збільшилися утричі, то можна вважати, що саме у Києві у 2020 році утворилася третина зазначених обсягів відходів (рис. 6).

Рисунок 6. Динаміка основних показників утворення та поводження з відходами у м. Києві у 2018- 2020 роках⁴

За даними державних статистичних досліджень протягом 2018-2020 рр. спостерігалася стійка тенденція до зростання утворення відходів на підприємствах міста Києва (у 2020 р. – на підприємствах, зареєстрованих в Києві). За обсягами основна їх частина - відходи IV класу небезпеки, або більш як 98% загального обсягу (рис. 7).

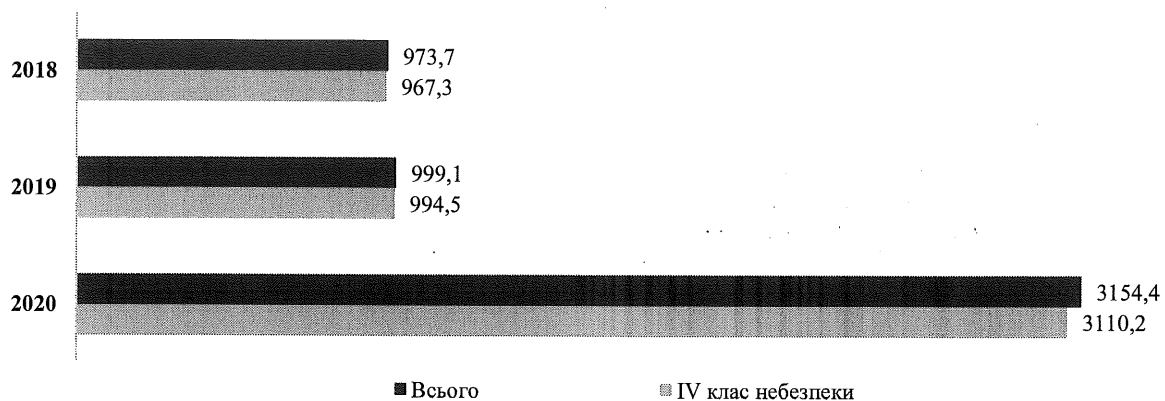

Рисунок 7. Утворення відходів IV класу небезпеки у м. Києві (тис. т)

За даними державних статистичних спостережень на підприємствах міста Києва протягом 2019 р. від економічної діяльності підприємств та організацій та від домогосподарств м. Києва (табл. 7) утворилося 2213,6 тис. т відходів, зокрема 44,2 тис. т відходів I-III класів небезпеки. Якщо протягом 2015-2019 рр. більша частка відходів була від домогосподарств (у 2019 р. – 65,3%), то у 2020 р. частка обсягів утворення відходів від економічної діяльності підприємств і організацій зросла у два рази і становила 70,2%, від загального обсягу.

⁴За даними Головного управління статистики у м. Києві

Відповідно до законів України «Про правовий режим воєнного стану», «Про захист інтересів суб'єктів подання звітності та інших документів у період дії воєнного стану та стану війни», Указу Президента України від 24.02.2022 № 64/2022 «Про введення воєнного стану в Україні», та, урахуваючи ситуацію, що склалася у зв'язку з військовою агресією Російської Федерації проти України, органи державної статистики призупинили оприлюднення статистичної інформації починаючи з даних за лютий 2022 року, яка розміщується на офіційному вебсайті Головного управління статистики у м. Києві (www.kyiv.ukrstat.gov.ua).

Таблиця 7. Динаміка утворення відходів від економічної діяльності та від домогосподарств (тис. т)

	2018	2019	2020 ⁵
Усього	973,7	999,1	3 154,4
від економічної діяльності	350,1	346,9	2 213,6
від домогосподарств	623,6	659,2	940,8

Серед підприємств, об'єкти яких розташовані в межах міста та можуть мати або мають негативний вплив на довкілля і населення, можна виділити:

- ТОВ «ЄВРОРЕКОНСТРУКЦІЯ»;
- СП «Київські ТЕЦ» КП «Київтеплоенерго» ТЕЦ-5 та ТЕЦ-6;
- СП «Завод «Енергія» КП «Київтеплоенерго»;
- ПрАТ «АК «Київводоканал» (БСА);
- полігони ТПВ №5, №6 ПрАТ «Київспецтранс»;
- ВАТ «Радикал»;

Інфраструктура поводження з промисловими відходами чи спеціальні полігони для промислових відходів на території міста відсутні. Тому ці екологічно небезпечні підприємства Києва потребують посиленого екологічного контролю та належного організаційно-фінансового забезпечення виконання необхідних природоохоронних заходів.

Впродовж 2020 р. було утилізовано 128,5 тис. т відходів, що становило лише 4,07% від загального обсягу їх утворення, та спалено 204,5 тис. т, або 6,5% загального обсягу утворення відходів.

Кількість накопичених відходів підприємствами промисловості невідомо зростає. У 2021 році на території міста Києва загальний обсяг відходів, накопичених протягом експлуатації, у місцях видалення відходів становив 76709,5 тис. т, з них 14,9 тис. т належали до III класу небезпеки (рис. 8).

За обсягом основна частка відходів у місті Києві – це так звані побутові чи тверді побутові відходи (ТПВ). Поводженням з такими відходами опікується спеціалізовані структурні підрозділи (КП «Київкомунсервіс»). За даними Департаменту житлово-комунальної інфраструктури обсяги збирання, а відповідно, і утворення ТПВ 2020-2022 рр. дещо знизилися (рис. 9).

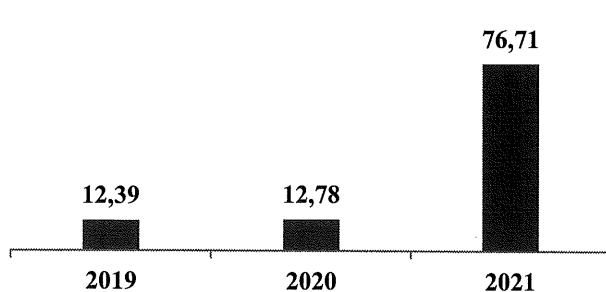

Рисунок 8. Динаміка загального обсягу відходів I-IV класів небезпеки, накопичених у м. Києві протягом 2019-2021 років, млн т

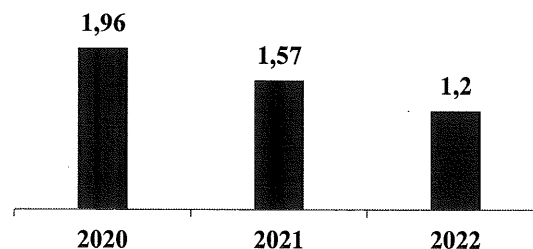

Рисунок 9. Динаміка утворення твердих побутових відходів протягом 2020-2022 років, млн т

ТПВ вивозяться на переробку та подальше захоронення на:

⁵ Дані сформовані за місцем реєстрації суб'єктів господарської діяльності

- полігон твердих побутових відходів № 5 ПрАТ «Київспецтранс» (с. Підгірці, Обухівський район, Київська область);
- полігон великогабаритних та будівельних відходів № 6 ПрАТ «Київспецтранс» (вул. Пирогівський шлях, 94–96, м. Київ);
- сміттєспалювальний завод СП «Завод «Енергія» КП «КІЇВТЕПЛОЕНЕРГО» (вул. Колекторна, 44, м. Київ);
- сміттєзвалища Київської області (Бориспільський, Бородянський, Броварський, Васильківський райони).

Термічне знешкодження (утилізація) твердих побутових відходів здійснюється на СП «Завод «Енергія» КП «КІЇВТЕПЛОЕНЕРГО» в обсязі близько 20% від загального щорічного обсягу утворених твердих побутових відходів. Решта відходів потрапляє на полігон без будь-якого сортування. У той же час морфологічний склад побутових відходів свідчить про те, що більше 90% ТПВ може бути спрямовано у господарський обіг.

За даними КП «Київкомунсервіс» протягом 2020-2023 рр. було зібрано та вивезено твердих побутових відходів: змішаних – 22 038,4 тис. м³, великогабаритних відходів – 2 060,1 тис. м³ і відходів сухої фракції – 1 467,5 тис. м³ (рис. 10).

Рисунок 10. Зібрано та вивезено ТВП (різних фракцій), тис. м³

Протягом 2018-2023 рр. у всіх районах столиці запроваджені та діє роздільний збір, двоконтейнерна технологічна схема роздільного збирання побутових відходів: контейнери для збирання ресурсоцінних складових («сухі» відходи) і контейнери для збирання решти змішаних відходів («мокрі» відходи). Кількість контейнерних майданчиків, облаштованих контейнерами з можливістю сортування ТПВ, складає 43-44 % від загальної кількості, які обслуговує підприємство.

Для збирання небезпечних відходів, що утворились від населення, КП «Київкомунсервіс» з 2018 року розпочало роботу зі встановлення спеціальних контейнерів у всіх адміністративних районах столиці, які призначені для збирання відпрацьованих батарейок, непошкоджених ртутних термометрів та енергозберігаючих ламп.

Здоров'я населення

Аналіз показників захворюваності по м. Києву впродовж 2020-2023 роки (за наявними статистичними даними) вказує на те, що найчисельнішою групою хвороб були і залишаються хвороби системи кровообігу та хвороби органів дихання, останні в основному за рахунок гострих респіраторних захворювань (табл. 8).

Таблиця 8. Загальна захворюваність дорослого населення в м. Києві за класами хвороб та окремими нозологіями (за даними закладів, підпорядкованих ДОЗ)

(на 10 тис. населення у віці 18 років і старші)

	2020	2021	2022	2023
Усього захворювань	18 061,3	17 448,5	15 128,4	15 493,2
Новоутворення	714,4	718,7	702,0	757,9
Хвороби ендокринної системи	956,2	938,7	872,3	900,3
Хвороби нервової системи	641,2	589,0	522,0	545,4
Хвороби ока та його придаткового апарату	806,3	770,8	635,2	635,7
Хвороби системи кровообігу	5502,4	5 240,7	4 603,9	4 636,5
Хвороби органів дихання	2951,7	3 040,5	2 481,8	2 378,7
Хвороби органів травлення	2042,9	1 882,7	1 624,0	1 630,0
Хвороби кістково-м'язової системи та сполучної тканини	1081,8	1 015,3	883,9	963,7
Хвороби сечостатевої системи	1 523,7	1 398,6	1 192,6	1 220,3
Інші	1 840,7	1 853,5	1 610,7	1 824,7

Найбільший відсоток зареєстрованих випадків захворювань у м. Києві у 2023 році належав хворобам системи кровообігу та органів дихання 29,93% та 15,35% відповідно (рис. 11).

Рисунок 11. Кількість зареєстрованих випадків захворювань на 10 тис. дорослого населення у м. Києві у 2023 році

Зберігалася тенденція до зростання контингенту онкологічних хворих (на 29,5% за останній рік), насамперед внаслідок позитивних змін — подовження терміну життя хворих на рак (рис. 12). Найпоширенішими серед нововиявлених злоякісних новоутворень у 2023 році були (на 100 тис. населення): рак молочної залози – 89,6 (збільшення за останній рік на 37,4%), шкіри – 45,7 (збільшення за останній рік на 39,8%), легень – 20,0 (збільшення за останній рік на 15,3%), лімфатичної та кровотворної тканини – 19,5 (збільшення за останній рік на 19,6%), прямої кишки – 18,6 (збільшення за останній рік на 19,9%), шийки матки -12,6 (збільшення за останній рік на 24,3%), щитоподібної залози – 12,6 (збільшення за останній рік на 32,3%).

Рисунок 12. Захворюваність населення на злоякісні новоутворення (на 100 тис. населення)

Спрямованість на раннє виявлення хвороб сприяла тому, що велика кількість нових випадків злоякісних новоутворень виявляється під час профілактичних оглядів населення.

Показник поширеності всіх форм туберкульозу серед киян демонстрував тенденцію до зниження до 2022 року, але в 2023 році цей показник стрімко зріс (рис. 13). При цьому захворюваність на туберкульоз у м. Києві є однією з найнижчих по Україні.

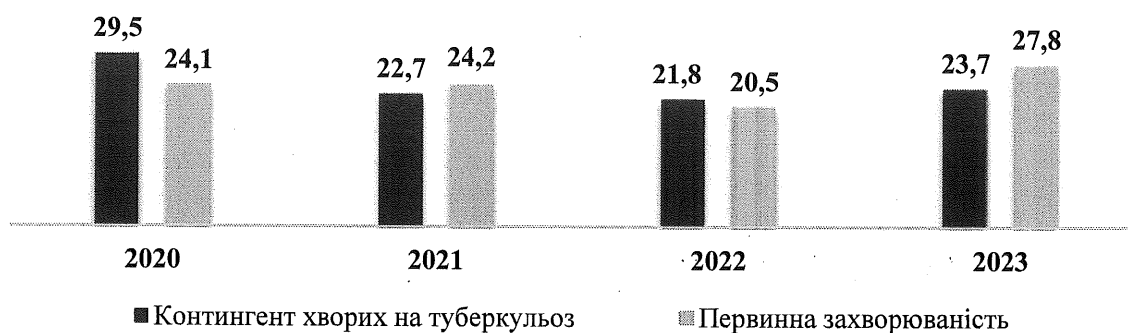

Рисунок 13. Захворюваність на туберкульоз у м. Києві (на 100 тис. населення)

В довоєнні роки спостерігалася негативна тенденція щодо збільшення смертності за основними типами захворювань. Показник смертності населення у 2021 році становив 15,3 осіб на 1 тис. наявного населення, що на 25,3% більше порівняно з 2020 роком. Рівень дитячої смертності збільшився з 4,7 % у 2020 році до 5,7 % на 1 тис. новонароджених у 2021 році.

Структура причин смертності населення м. Києва у зв'язку з пандемією COVID-2019 зазнала суттєвих змін (табл. 9). На першому місці, як і в попередні роки, знаходилися хвороби системи кровообігу, які у 2021 році обумовили 53,9 % усіх випадків смерті в місті (61,5 % у 2020 році).

Таблиця 9. Розподіл померлих за основними причинами смерті, осіб

	2018	2019	2020	2021
Усього померлих	32 231	33 137	36 091	45 223
у т.ч. від				
хвороб системи кровообігу	20 427	21 259	22 168	24 355
новоутворень	5 524	5 769	5 606	5 403

зовнішніх причин смерті	1 512	1 451	1 286	1 389
хвороб органів травлення	1 599	1 491	1 509	1 650
хвороб органів дихання	744	847	837	1 720
деяких інфекційних та паразитарних хвороб	501	484	450	390
COVID-19			2 349	7 704

Серед смертності від хвороб кровообігу 80 % випадків у 2021 році припадало на смертність від ішемічної хвороби серця (зокрема інфаркти). На друге місце у 2021 році вийшла смертність від хвороб, зумовлених вірусом COVID–19, яка становила 16,8 % від загальної смертності по місту (проти 6,4 % у 2020 році). Третя позиція в структурі смертності належала смертності від новоутворень – 11,9 % у 2021 році.

Прогнозні зміни стану довкілля, якщо Програма не буде затверджена

Аналіз тенденцій стану довкілля, зокрема здоров'я населення, вказує на загальне зменшення обсягів викидів від стаціонарних джерел і зростання обсягів викидів від пересувних джерел, поступове скорочення обсягів споживання водних ресурсів, значне техногенне навантаження на водні об'єкти міста, зв'язок ареалів забруднення ґрунтів з промисловими зонами і зонами впливу вулиць з інтенсивним рухом автотранспорту, зростання площі природно-заповідного фонду міста і кількості територій та об'єктів ПЗФ, збільшення обсягів робіт з озеленення міста, зростання загальної кількості утворюваних відходів, зменшення в останні роки обсягів утворення твердих побутових відходів, невпинне зростання кількості накопичених відходів, збільшення смертності за основними типами захворювань, зокрема захворювань, зумовлених вірусом COVID–19.

3. Характеристика стану довкілля, умов життєдіяльності населення та стану його здоров'я на територіях, які ймовірно зазнають впливу

Оскільки завдання та заходи Програми стосуються території всього міста Києва, характеристика стану довкілля, умов життєдіяльності населення та стану його здоров'я на територіях, які ймовірно зазнають впливу, представлені у Розділі 2.

4. Основні екологічні проблеми міста Києва, у тому числі ризики впливу на здоров'я населення, які стосуються Програми

1) Забруднення атмосферного повітря викидами автотранспорту та промислових підприємств

Однією з найважливіших екологічних проблем м. Києва є забруднення атмосферного повітря.

Міський транспорт є головним чинником забруднення атмосферного повітря. Вплив системи «автомобіль – дорога» на природне середовище в умовах міста значно більший, ніж промисловості і теплоенергетики, що пов'язано з великою кількістю автотранспортних засобів, наявністю великих площ доріг і вулиць.

Викиди автотранспорту представлені відпрацьованими газами (після згоряння пального), картерними газами (суміш пального з парами мастильних матеріалів) і паливним випаровуванням, що надходить у середовище з паливних баків, карбюратора і систем живлення двигунів. Найбільш істотні такі компоненти викидів, як оксид вуглецю, вуглеводні, оксиди азоту, сполуки сірки, тверді частинки (сажа).

Частка автомобілів, які експлуатуються в м. Києві, далекі від довершеності; вони здебільшого не відповідають міжнародним стандартам щодо екологічної безпеки. Кількість автомобілів постійно зростає, особливо легкових. Відповідно, слід очікувати зростання подальшого тиску на довкілля та зростання рівня забруднення.

На рівень забруднення викидами від транспортних засобів впливають інтенсивність та умови їхнього руху. Рівень загазованості залежить від кількості перехресть, від інтенсивності руху автомобілів, ширини і рельєфу вулиць, швидкості вітру тощо. Істотним є вплив дорожніх умов, як постійних, до яких відносять склад дорожнього покриття, план траси, подовжній і поперечний профіль, ширину проїзної частини, перетинання доріг, так і перемінних (ступінь рівності дорожнього покриття, коефіцієнт зчеплення коліс з дорогою, видимість дороги тощо).

Сучасний стан вулично-дорожньої мережі міста має ряд проблемних питань, серед яких незадовільний технічний стан, недостатня пропускна спроможність транспортних розв'язок, невідповідність технічних параметрів більшості магістральних вулиць їх встановленому функціональному призначенню, зокрема за пропускною спроможністю.

Забруднення атмосферного повітря в Києві від автотранспорту обумовлено такими факторами:

- постійне нерегульоване збільшення кількості автотранспорту в місті, зокрема транзитного вантажного;
- відставання якості палива від європейських стандартів;
- щільність забудови в центральних районах міста;
- повільний розвиток мережі розв'язок і автошляхів;
- недостатня кількість мостів через річку Дніпро;

- відсутність замкненої кільцевої дороги навколо міста;
- недосконалість управління дорожнім рухом та іншими проблемами;
- недостатньо розвинена законодавча та юридична база у галузі ефективного регулювання управління автотранспортом;
- відсутність механізмів впливу на збільшення забруднення довкілля автотранспортом.

Викиди від автотранспорту є джерелом вторинного забруднення інших компонентів довкілля, перш за все, ґрунтів і поверхневих водойм. Міський транспорт та його супутня інфраструктура є головними забруднювачами водних об'єктів і ґрунтів нафтопродуктами. Насамперед, це стосується відкритих автостоянок, гаражних кооперативів і автозаправних станцій, які не обладнано локальними очисними спорудами дощових стоків, пунктів розвантаження паливно-мастильних матеріалів на території річкового порту та автотранспортних підприємств міста. Має місце забруднення трамвайних колій мастилами через їх витікання з негерметичних редукторів трамвайних вагонів.

Перевищення нормативних значень шумового забруднення вдень спостерігається на магістралях районного та загальноміського значення, що зумовлено інтенсивним рухом автотранспорту. Ще одним джерелом транспортного шуму є міський рейковий транспорт, представлений наземними ланками ліній метро, кільцем міського залізничного транспорту (міською електричкою) та трамваями.

Забруднення атмосферного повітря становить серйозний ризик небезпеки для здоров'я людини. Автомобілі викидають разом з відпрацьованими газами, випаровуваннями паливо-мастильних матеріалів близько 200 компонентів забруднюючих речовин, які мають токсичний, мутагенний, наркотичний та інший вплив на живі організми. Основним токсичним інгредієнтом, яким забруднюється повітря під час експлуатації автомобільного транспорту, є оксид вуглецю (близько 80%). Викиди автотранспортних засобів особливо небезпечні тому, що здійснюються у безпосередній близькості від тротуарів у зоні активного пішохідного руху.

Основними забруднювачами атмосферного повітря від стаціонарних джерел є підприємства енергетики (теплоелектроцентралі), підприємства будівельної індустрії, машинобудівної, хіміко-фармацевтичної, харчової промисловості. Головною потребою підприємств є модернізація морально застарілих технологій та засобів виробництва і використання очисного обладнання, де уловлюються та знешкоджуються забруднюючі речовини.

До проблем забруднення атмосферного повітря слід віднести також збільшення кількості автономних котельнь в місті, оскільки у зв'язку зі зростаючими темпами забудови міста спостерігається невідповідність в реальній спроможності підприємств енергетики забезпечувати відпуск тепла споживачам. На даний час централізовані міські тепломережі є перевантаженими. Приєднання додаткових споживачів потребує встановлення додаткового теплогенеруючого обладнання відповідної потужності. Існує необхідність використання сучасних прогресивних котлоагрегатів з максимально низькими показниками емісії забруднюючих речовин, провадження енергозберігаючих технологій, вирішення проблеми досягнення мінімальних втрат на шляху транспортування тепла до споживачів тощо.

2) Забруднення поверхневих водних об'єктів

Існуючий стан малих водойм міста викликає занепокоєння, тому що багато з них є засміченими, прибережні захисні смуги водойм захищені несанкціонованими звалищами побутових та будівельних відходів.

Природні водойми значною мірою трансформовані через антропогенний вплив. Особливо значних змін зазнали русла невеликих річок – приток Дніпра, які протікають через забудовану частину міста, особливо на правобережжі. Ці річки каналізовані, поміщені у колектори, береги часто забетоновані. Суттєвим фактором деградації водойм є невизначеність та невстановленість прибережних захисних смуг поверхневих водних об'єктів (далі – ПЗС). Антропогенізацію поверхневих вод довершує забруднення хімічними і органічними речовинами. Джерелами техногенного забруднення поверхневих вод є осадження викидів із атмосферного повітря та поверхневий змив, а також скиди зворотних (стічних) вод переважно підприємствами житлово-комунального господарства.

Для міста актуальною лишається проблема впорядкування відведення поверхневого стоку у міську дощову мережу та його скиду у відкриті водойми з дотриманням вимог чинного природоохоронного законодавства України. Слід врахувати проблематику очищення поверхневих (дощових, талих, поливо-мийних) стоків, скидання їх у поверхневі водні об'єкти без очищення (у місті Києві очищується лише частина цих стоків), наявність несанкціонованих врізок і скидів.

Причиною недостатньо ефективної роботи очисних споруд є фізична та моральна застарілість обладнання, несвоєчасне проведення поточних і капітальних ремонтів, їх перевантаженість.

Загальними проблемами у сфері водовідведення є:

- забруднення поверхневих вод хімічними та органічними речовинами; джерелами техногенного забруднення є осідання викидів з атмосферного повітря та поверхневий змив;
- несанкціоновані скидання неочищених вод до річок Дніпро та Десна через зливу каналізацію підприємствами-порушниками;
- відсутність або замала кількість очисних споруд у деяких населених пунктах, що належать до Київської агломерації; потужність очисних споруд у м. Києві десятки років залишається незмінною;
- недостатній спільний контроль усіх суб'єктів агломерації за зливанням неочищених каналізаційних стоків безпосередньо у природне середовище.

Серйозною проблемою залишається забруднення внутрішніх водойм міста нафтопродуктами, пов'язане із інтенсивним забрудненням ними дощових стоків, що спричинено зростаючою кількістю автотранспортних засобів, розміщених на територіях автостоянок, гаражів, автозаправних станцій без локальних очисних споруд тощо.

З дощовими й талими водами до водойм та водотоків потрапляють різні сполуки, які призводять до забруднення води, переважно завислі та колоїдні частки, синтетичні поверхнево-активні сполуки, нафтопродукти. Особливу загрозу створюють токсичні компоненти стоку – нафта та нафтопродукти, важкі метали, СПАР. Надходячи у водойму, токсиканти зачіпають усі складові водної екосистеми.

При потраплянні у водні об'єкти детергентів спостерігається погіршення її санітарного режиму, зменшується вміст розчиненого у воді кисню, на поверхні водойми може утворюватися велика кількість стійкої піни, привнесення фосфатних миючих засобів спричинює ризик евтрофікації водойм.

В забруднених водоймах нафта та нафтопродукти утворюють на поверхні райдужні плівки різної товщини, а в водних масах присутні у вигляді розчинної фракції в емульгованому чи завислому стані. Плівки, що утворюються на поверхні водойм, перешкоджають природній аерації, створюють дефіцит кисню, порушують перебіг біологічних процесів у водоймах. Частина нафтопродуктів буде залишатися у водній

товщі у вигляді емульсії, частина седиментуватиме. Забруднені нафтою і продуктами їх переробки донні відклади провокують хронічне забруднення водних мас.

Основна небезпека важких металів полягає у тому, що вони, на відміну від токсикантів органічного походження, не піддаються розкладу. Вони лише переходять з однієї хімічної форми в іншу, при цьому іноді утворені сполуки металів мають більш небезпечні властивості, ніж ті, що потрапили у водну екосистему.

Існуючий стан малих водойм міста викликає занепокоєння, тому що багато з них є засміченими, прибережні захисні смуги водойм захищені несанкціонованими звалищами побутових та будівельних відходів. Лишається гострим питання щодо встановлення прибережних захисних смуг водних об'єктів, посилення контролю за створенням водоохоронних зон і ПЗС, а також за дотриманням режиму використання їхніх територій.

Зважаючи на особливу вразливість водних екосистем до антропогенного навантаження, зокрема у межах міста Києва як столиці України та мегаполісу зі специфічними умовами урбанізованого середовища, для поверхневих водних об'єктів міста найважливішим завданням є поліпшення якості води шляхом зменшення забруднення і засмічення.

3) Проблеми поводження з відходами

Проблема відходів є однією з ключових екологічних проблем міста Києва. Відповідно до існуючої технології поводження з відходами у місті, утворені відходи вивозяться на переробку та подальше захоронення. Але частки утилізації та спалювання є незначними, і більшість відходів направляється на захоронення - на існуючі переповнені полігони чи зберігаються «у спеціально відведених місцях» на території підприємств міста.

Існуюча система управління відходами характеризується такими тенденціями:

- накопичення відходів як у промисловому, так і побутовому секторі, що негативно впливає на стан довкілля і здоров'я людей;
- здійснення неналежним чином утилізації та видалення небезпечних відходів;
- розміщення побутових відходів без урахування можливих небезпечних наслідків;
- неналежний рівень використання відходів як вторинної сировини внаслідок недосконалості організаційно-економічних засад залучення їх у виробництво;
- неефективність впроваджених економічних інструментів у сфері поводження з відходами;
- незадовільний технічний стан комунальної інфраструктури;
- відсутність достатньої інфраструктури вторинної переробки сміття (спалювання, роздільного збирання, перероблення, утилізації, захоронення перероблених залишків) та підтримки безпеки існуючих об'єктів поводження з відходами.

Питання очищення міста від відходів залишається досить актуальним. Існуюча система поводження з відходами не дозволяє в повному обсязі виділити із загальної маси відходів фракції ресурсоцінних матеріалів (паперу, картону, скла, металу, пластмас тощо).

Відходи на території міста є додатковим джерелом забруднення повітря, земельних ресурсів (грунту), поверхневих і підземних вод.

Більшість місць видалення твердих побутових відходів в м. Києві є сміттєзвалищами, які технологічно не облаштовані та експлуатуються з порушенням вимог санітарного законодавства. Водночас сміттєзвалища є основними факторами забруднення підземних та поверхневих вод, ґрунтів, атмосферного повітря у районі їх

розташування, причому зона впливу виходить за межі нормативної санітарно-захисної зони. Головним негативним чинником впливу на довкілля сміттєзвалищ є фільтрат – потужне джерело забруднення підземних і поверхневих вод, у тому числі і тих, які використовуються для господарсько-питних потреб. Подальше поводження зі сміттєзвалищами потребує повної їх санації, яке передбачає вилучення усього обсягу відходів із тіла сміттєзвалища та забруднених ґрунтів, визначення ступеня їх небезпеки та остаточне вирішення питання щодо подальшого їх використання або утилізації.

У Києві відсутня комплексна система роздільного збирання відходів. Полігон № 5 працює з перевищенням планового строку служби. Можливості полігону вичерпано; він перебуває в незадовільному стані, справляючи на довкілля значний негативний вплив. Можливим є забруднення від майданчиків, що використовуються для захоронення відходів (зокрема, небезпечних) неофіційно (масштаби цієї практики наразі не визначено).

Питання управління відходами від руйнувань – одне з пріоритетних у процесі відновлення. Руйнування інфраструктури та промислових об'єктів супроводжується викидами токсичних речовин і утворенням небезпечних відходів. Тому від безпечної утилізації чи видалення таких відходів залежить не лише стан довкілля, але й здоров'я людей.

В складі відходів від руйнувань є багато небезпечних речовин: і тих, що перебували у складі будівельних конструкцій (наприклад азбест), і побутових (електроніка, лакофарбові матеріали, ртутні термометри таке інше), так і залишки боєприпасів.

Важливим є питання сортування відходів, що залишаються після руйнувань, на небезпечні відходи, ресурсоцінні, інертні відходи без ресурсної цінності та подальше поводження з ними – повторне використання, оброблення/перероблення й захоронення на полігонах, які можуть бути використані як вторинні матеріальні чи енергетичні ресурси.

В умовах значного руйнування енергетичного сектору, виникають ризики суттєвого зростання у післявоєнний період кількості та обсягів відходів пошкодженого електричного та електронного обладнання, а також відпрацьованих батарейок, батарей та акумуляторів.

Одним з важливих питань є утилізація шин, що стає особливо актуальним у Столиці. Утилізація шин – актуальна проблема для великих підприємств, які мають свої транспортні зони, автопарк та гаражі. Велика кількість гуми, що втратили свою ефективність або були замінені на зимові або літні шини, нагромаджується, що може призводити до накопичення великих куп спрацьованої гуми, що займають значні площі родючої землі. Їх скупчення стає сприятливим середовищем для розмноження паразитів, гризунів та комах. Улітку під дією сонячного тепла гума може самозайматися, спричиняючи пожежі на звалищах. Отже, переробка шин є належним вирішенням для запобігання утворенню таких звалищ і неефективного використання вторинних ресурсів. Гума, яка входить до складу шин, є також важливим вторинним ресурсом, який піддається рециклінгу.

4) Трансформація природних ґрунтів

У процесі антропогенного освоєння природні ґрунти на території міста були змінені промисловою, житловою забудовою, інфраструктурою тощо. Характерною і важливою особливістю земель м. Києва є їхня забудовна диференціація: поруч із щільно забудованими центральними районами існують малозабудовані або зовсім незабудовані, головним чином периферійні території, які вкриті рослинністю лісових або лучних формацій. Часто спостерігається тенденція щодо забудови вільних

територій за рахунок скорочення зеленої зони міста, що обумовлює втрату земельних екологічно важливих резерватів міста та екологічного пріоритету в процесі містобудування.

Збільшується кількість і масштаби надзвичайних ситуацій природного і техногенного характеру. Надмірний антропогенний вплив і високий рівень техногенного навантаження на територію міста обумовлений наявністю комплексу промислових та енергетичних об'єктів, які технологічно застарілі.

До найпоширеніших ризиків деградації ґрунтів у міському середовищі, окрім механічного зняття верхнього родючого шару, слід віднести процеси техногенного і селітебного забруднення, засмічення, засолення, переущільнення та біологічної деградації. Забруднений ґрунтовий покрив поступово перетворюється на джерело надходження забруднюючих речовин до ґрунтових вод, рослин, повітря.

На сьогодні більша частина території Києва характеризується поширенням урбаноземів, тобто ґрунтів із порушеною будовою профілю, наявністю антропогенних горизонтів. Під забудовою на Оболоні, а також на лівому березі Дніпра поширений особливий тип урбаноземів – наміті ґрунти на місці перезволожених ґрунтів заплави Дніпра. У природному стані ґрунти збереглися у межах лісових масивів, а також фрагментарно на схилах під лісовою рослинністю. Урбанізовані ґрунти характеризуються втратою значної частини вихідних природних властивостей, зокрема, природного типу рослинного покриву, заміною природних ґрунтів штучними урбоґрунтами, що зменшує їхню здатність до самоочищення.

5) Зміна клімату

Відповідно до звітів Всесвітньої метеорологічної організації з 1850-1900-х років середня температура на планеті вже піднялася на 1,2°C. Залежно від обсягу глобальних викидів парникових газів протягом наступних років подальше зростання середньої глобальної температури прогнозується в межах 1,5-4,3°C від доіндустріальних рівнів до кінця XXI століття. Згідно з даними дистанційного зондування Землі, температура її поверхні продовжує зростати у зв'язку із глобальними змінами клімату.

Глобальна зміна клімату, що спостерігаються на земній кулі, не оминула й Київ. Більше того, на кліматичні умови істотно впливає саме місто і техногенні джерела теплового забруднення довкілля, такі як теплотраси, будинки, ТЕЦ, транспорт та ін. У зв'язку з цим температура повітря у місті вища, ніж на його околицях.

Транспорт відноситься до техногенних джерел теплового забруднення довкілля. Як відомо, вплив теплових викидів транспорту великих міст викликає локальне підвищення температури повітря. Ці області атмосферного повітря з підвищеною температурою (так звані «острови тепла») над транспортними магістралями і транспортними розв'язками характеризуються нестійкістю унаслідок дії вітрів та інших атмосферних факторів. Враховуючи тенденцію до зростання кількості автотранспортних засобів у місті Києві, існує ризик збільшення теплового забруднення атмосфери.

Перегрівання поверхні або значно вища температура повітря характерна для міських ділянок, у яких переважають штучні поверхні – заасфальтовані, забетоновані, покриття дахів. Зростання температури в межах центральної частини міста пов'язане з ущільнення міської забудови, зменшенням рослинного покриву. Прослідковується чітко виражена тенденція зниження температури із зростанням частки зелених насаджень. Осередки найбільш високої температури приурочені саме до найменш озелених територій, це – виробничі території у межах промислових зон, автостоянки, крупні логістичні і торгові центри, а також, частково, території житлової і громадської забудови.

6) Проблема збереження зелених зон

Зелені зони відіграють у місті важливу функцію запобігання негативним наслідкам розбудови міста. Зелені зони мають вагомий вплив на кліматичні особливості, регулювання водного режиму через утримання опадів, буферні властивості щодо хімічного та акустичного забруднення, створення умов для відпочинку. Зелені насадження наповнюють атмосферу киснем, споживання якого постійно зростає, особливо у місцях концентрації промисловості і транспорту. Затримуючи потоки повітря і знижуючи тим самим силу вітру, зелені насадження очищують повітря від домішок, що містяться у ньому. Також відомі фітонцидні властивості зелених насаджень, які значно знижують вплив пилу та шкідливих газів на людину. Фітонцидність проявляється у тому, що рослини виділяють леткі речовини, здатні вбивати або зменшувати розвиток хвороботворних бактерій, сприяючи оздоровленню довкілля. Фітонциди дерев і кущів діють на деяких комах. Значну роль відіграють і шумозахисні властивості рослин.

Київ постійно розвивається, збільшується кількість мешканців, збільшується кількість забудов. Це у свою чергу потребує облаштування додаткових парків, скверів, зон відпочинку та рекреації. Для вирішення цієї проблеми щорічно збільшується площа міських зелених зон за рахунок прийняття Київської міською радою рішень про надання статусів зелених зон землям, не наданим в користування та повернутим з оренди у забудовників. КО «Київзеленбуд» постійно збільшує обсяги робіт з озеленення міста, здійснює капітальний ремонт і реконструкцію об'єктів зеленого господарства.

Матеріальна база підприємств зеленого господарства міста потребує суттєвого оновлення, зелені насадження потребують посиленого догляду.

Важливою проблемою є збереження та належне утримання територій та об'єктів природно-заповідного фонду міста. Основним заходом забезпечення збереження територій та об'єктів природно-заповідного фонду є проведення технічної інвентаризації та розроблення проектів землеустрою й видача відповідного документу, що посвідчує право власності чи користування земельною ділянкою зі встановленням в натурі (на місцевості) їх меж.

7) Ризики впливу на здоров'я населення

Згідно з даними Всесвітньої організації охорони здоров'я забруднення повітря є основним екологічним чинником збільшення захворюваності та смертності в світі. Щороку у світі помирає 7 млн осіб від захворювань, пов'язаних із забрудненням повітря.

Діяльність автотранспорту, теплоенергетичних систем та промисловості сприяє викидам забруднюючих речовин у атмосферне повітря, створює шумове забруднення та смог. Усі забруднювачі негативно впливають на організм людини: утруднюють дихання, ускладнюються і можуть набути небезпечного характеру серцево-судинні захворювання. Поряд з цим використання сучасних засобів транспорту супроводжується значним рівнем шуму, який негативно впливає на нервову систему людини, викликає безсоння, психічні порушення.

Вплив діоксиду азоту на людину призводить передусім до розвитку гострих, а при тривалій дії і до хронічних захворювань органів дихальної системи та виникнення приступів задухи у хворих на бронхіальну астму. Навіть при незначних концентраціях діоксиду азоту у повітрі підвищується схильність до респіраторних інфекційних захворювань, що особливо актуальним є у зимовий період. Найбільша концентрація діоксиду азоту реєструється біля краю тротуару дороги. Максимальні концентрації діоксиду азоту спостерігаються у центральних районах Києва.

У м. Києві вміст діоксиду азоту та формальдегіду за середньорічними та максимальними концентраціями часто перевищує рівень ГДК. Найбільш високі середньорічні концентрації спостерігаються на постах, які розташовані поблизу автомагістралей з інтенсивним рухом транспорту: в районі Бессарабської площі, на проспекті Перемоги, Московській площі та в районі станції метро Шулявська.

Пил (зважені часточки діаметром до 205 мкм органічної та неорганічної природи) здатний викликати захворювання органів дихальної системи, серцево-судинної системи і збільшувати показники смертності серед населення, яке проживає в зоні інтенсивного руху транспорту.

Найбільш небезпечні мікрочастки розміром до 2,5 мкм, які мають здатність проникати через легеневі мембрани і вносити токсичні речовини безпосередньо в кровоносну систему.

Забруднення повітря зваженими частками є одним з основних факторів, що підвищують ризик розвитку серцево-судинних захворювань, хронічної обструктивної хвороби легень і раку легень у дорослих. Через забруднення повітря всередині приміщень також зростає ризик розвитку гострих інфекцій нижніх дихальних шляхів і пов'язаної з ними смертності серед дітей молодшого віку.

Існує тісне кількісне співвідношення між впливом високих концентрацій дрібних частинок (PM10 і PM2,5) та підвищенням смертності та захворюваності як для короткотермінової, так і для довготривалої дії підвищених рівнів забруднення. І навпаки, при зменшенні концентрації зважених частинок захворюваність та смертність зменшується, за умов коли інші діючі фактори залишаються незмінними.

Забруднення дрібнодисперсними частками (PM2,5) впливає на здоров'я навіть при дуже низьких концентраціях – безпечного порогового рівня, нижче якого б не завдавалось шкоди здоров'ю населення, не існує. Тому цей вид забруднення має контролюватися більш ретельно ніж інші забрудники, що вимагає створення додаткових мереж вимірювальних станцій з фокусом на відстеження концентрацій PM2,5.

Підходи до управління якістю повітря повинні бути спрямовані на загальне зменшення концентрацій PM2,5 та усунення джерел забруднення в міському середовищі.

ВООЗ ще у нормативах від 2005 року рекомендувала прагнути до мінімально можливих концентрацій зважених часток. Рекомендації ВООЗ наступні:

- річні концентрації для часток розміром до 2,5 мкм не мають перевищувати 10 мкг/м³, а денні – до 25 мкг/м³;
- для часток розміром 10 мкм – річні концентрації не більше 20 мкг/м³, денні – до 50 мкг/м³.

Практично у всіх великих містах України забруднення повітря зваженими частками значно перевищує цільові рівні, рекомендовані ВООЗ. Навіть там, де немає важкої промисловості та інших великих стаціонарних джерел, забруднення повітря все одно містить токсичний аерозоль. У цьому є значний внесок транспортного сектору (через високий вміст сірки у паливі, велику кількість старих автомобілів та низьку якість покриття автомобільних доріг).

Згідно останніх даних ВООЗ рівень смертності від забруднення повітря в Україні найвищий в світі і складає 120 смертей на 100 тисяч населення. Смертність від забруднення повітря в Україні в 5 разів вища, аніж у 5-ти найчистіших країнах разом узятих.

5. Зобов'язання у сфері охорони довкілля, у тому числі пов'язані із запобіганням негативному впливу на здоров'я населення, встановлені на міжнародному, державному та інших рівнях, що стосуються Програми

Законом України «Про охорону навколишнього природного середовища» (№ 1264-ХІІ від 25.06.91, зі змінами) визначено, що до компетенції обласних, Київської та Севастопольської міських державних адміністрацій у сфері охорони навколишнього природного середовища належить:

а) забезпечення реалізації державної політики у сфері заповідної справи, формування, збереження та використання екологічної мережі, здійснення управління та регулювання у сфері охорони і використання територій та об'єктів природно-заповідного фонду України на відповідній території;

б) участь у проведенні моніторингу стану навколишнього природного середовища;

в) участь у розробленні стандартів щодо регулювання використання природних ресурсів і охорони навколишнього природного середовища від забруднення та інших шкідливих впливів;

г) реалізація повноважень у сфері оцінки впливу на довкілля відповідно до законодавства про оцінку впливу на довкілля;

г) затвердження за поданням центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері охорони навколишнього природного середовища, для підприємств, установ і організацій, лімітів використання природних ресурсів (крім природних ресурсів загальнодержавного значення), скидів забруднюючих речовин у навколишнє природне середовище (крім скидів, що призводять до забруднення природних ресурсів загальнодержавного значення, навколишнього природного середовища за межами відповідної території);

д) видача дозволів на здійснення операцій у сфері поводження з відходами, викиди шкідливих речовин у навколишнє природне середовище, спеціальне використання природних ресурсів відповідно до законодавства;

д¹) реалізація повноважень у сфері стратегічної екологічної оцінки відповідно до законодавства про стратегічну екологічну оцінку;

е) вирішення інших питань у сфері охорони навколишнього природного середовища відповідно до закону.

Засади екологічної політики України визначені Законом України «Про Основні засади (стратегію) державної екологічної політики України на період до 2030 року» (№ 2697-VIII від 28.02.2019). Закон передбачає інтегрування екологічних вимог під час розроблення і затвердження документів державного планування, галузевого (секторального), регіонального та місцевого розвитку.

Відповідно до Указу Президента України «Про Цілі сталого розвитку України на період до 2030 року» (№ 722/2019 від 30.09.2019) має бути забезпечено дотримання Цілей сталого розвитку України на період до 2030 року.

Основними міжнародними правовими документами щодо СЕО є Протокол про стратегічну екологічну оцінку (Протокол про СЕО) до Конвенції про оцінку впливу на навколишнє середовище у транскордонному контексті (Конвенція Еспо), ратифікований Верховною Радою України (№ 562-VIII від 01.07.2015), та Директива 2001/42/ЄС про оцінку впливу окремих планів і програм на навколишнє середовище, імплементація якої передбачена Угодою про асоціацію між Україною та ЄС. В Україні проведення СЕО регламентується Законом України «Про стратегічну екологічну оцінку» (№ 2354-VIII від 20.03.2018).

Юридичні засади поводження з водними ресурсами визначаються Водним кодексом України (№ 213/95-ВР від 06.06.1995) та іншими законодавчими актами, що були розроблені для забезпечення збереження, збалансованого й науково обґрунтованого використання та відновлення водних ресурсів, захисту водних ресурсів від забруднення, зараження й виснаження, запобігання та пом'якшення негативного впливу, покращення екологічного стану водних об'єктів і захисту прав водокористувачів.

Найголовнішими питаннями у сфері водопостачання та водовідведення є дозвіл на забір води із джерел водопостачання (дозвіл на спеціальне водокористування) і дозвіл на скидання очищених та неочищених стічних вод у навколишнє середовище. З 04.06.2017 набрав чинності Закон України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України, що регулюють відносини, пов'язані з одержанням документів дозвільного характеру щодо спеціального водокористування» від 07.02.2017 № 1830-VIII, яким внесено зміни до Водного кодексу України в частині процедури отримання дозволів на спеціальне водокористування.

Інформація про видані дозволи на спеціальне водокористування суб'єктам господарювання розміщується на сайті Державного агентства водних ресурсів України (<http://davr.gov.ua/informaciya-pro-vidani-dozvoli-na-specialnevodokoristuva-nnya>).

Основне чинне екологічне законодавство та норми у сфері користування водними ресурсами:

- постанова Кабінету Міністрів України «Про затвердження Порядку видачі дозволів на спеціальне водокористування» (№ 321 від 13.03.2002, зі змінами);
- постанова Кабінету Міністрів України «Про Порядок розроблення і затвердження нормативів гранично допустимого скидання забруднюючих речовин та перелік забруднюючих речовин, скидання яких нормується» (№ 1100 від 11.09.1996, зі змінами);
- Державні санітарні норми та правила «Питна вода. Гігієнічні вимоги до води питної, призначеної для споживання людиною»;
- наказ Міністерства охорони навколишнього природного середовища України «Про затвердження Інструкції про порядок розробки та затвердження гранично допустимих скидів (ГДС) речовин у водні об'єкти із зворотними водами» (№ 116 від 15.12.1994);
- постанова Кабінету Міністрів України «Про правовий режим зон санітарної охорони водних об'єктів» (№ 2024 від 18.12.1998, зі змінами).

Правове й інституційне регулювання та ключові екологічні вимоги в галузі охорони атмосферного повітря регулюються Законом України «Про охорону атмосферного повітря», Законом України «Про охорону навколишнього природного середовища» та іншими нормативно-правовими актами. Основне чинне законодавство та норми у сфері захисту атмосферного повітря:

- постанова Кабінету Міністрів України «Про Порядок розроблення і затвердження нормативів граничнодопустимого рівня впливу фізичних та біологічних факторів стаціонарних джерел забруднення на стан атмосферного повітря» (№ 300 від 13.03.2002, зі змінами);

Правові засади у сфері поводження з відходами забезпечуються Законом України «Про управління відходами» (№ 2320-IX від 20.06.2022, набув чинності 09.07.2023) та іншими законодавчими актами, що були розроблені для регулювання діяльності з метою уникнення чи мінімізації утворення відходів, зберігання й поводження з ними, запобігання та зменшення негативних наслідків для довкілля і здоров'я людини від утворення, зберігання та поводження з відходами.

Відповідно до закону «Про управління відходами», в Україні впроваджується ієрархія управління відходами, пріоритетними напрямками якої є:

- запобігання утворенню відходів, їхнє повторне використання та відновлення (рециклінг), і лише потім – видалення, у т.ч. захоронення на полігонах, які відповідають вимогам екологічної безпеки;
- планування системи управління відходами на національному, регіональному та місцевому рівнях;
- запровадження системи розширеної відповідальності виробника;
- поступове створення сучасної інфраструктури та об'єктів збирання та оброблення відходів;
- удосконалення процесів управління відходами, у т.ч. ліцензійної і дозвільної системи, інформаційного забезпечення в сфері управління відходами.

Зобов'язання у сфері охорони довкілля також визначені у таких документах державного планування і основних міжнародних угодах природоохоронного спрямування:

- Національний план дій з охорони навколишнього природного середовища на період до 2025 року (затвердженого розпорядженням Кабінету Міністрів України 21.04.2021 № 443-р);

- План заходів щодо виконання Концепції реалізації державної політики у сфері зміни клімату на період до 2030 року (затвердженого розпорядженням Кабінету Міністрів України від 06.12.2017 № 932-р);

- Національний план управління відходами до 2030 року (затверджено розпорядженням Кабінету Міністрів України від 20.02.2019 № 117);

- Конвенція про охорону біорізноманіття, ратифікована Законом № 257/94-ВР від 29.11.94

- Рамкова Конвенція зі змін клімату ООН для інвентаризації антропогенних викидів парникових газів, ратифікована Законом України № 435/96-ВР від 29.10.96

- Конвенція ООН про боротьбу з опустелюванням у тих країнах, що потерпають від серйозної посухи та/або опустелювання (приєднання до Конвенції згідно із Законом України № 61-IV від 04.07.2002).

6. Ймовірні наслідки для довкілля, у тому числі для здоров'я населення

Ймовірні наслідки для довкілля, у тому числі для здоров'я населення, від реалізації Програми визначалися для завдань і заходів Програми.

Більшість заходів Програми не матимуть впливу на довкілля і здоров'я населення, а окремі заходи ймовірно матимуть помірний негативний вплив. На основі оцінок, представлених в таблиці (табл. 10), можна зробити такі висновки щодо ймовірних наслідків для довкілля та здоров'я населення від реалізації Програми.

Атмосферне повітря. Реалізація Програми ймовірно може призвести до збільшення викидів забруднюючих речовин через використання транспортних засобів для туристичних подорожей і перевезень (завдання 1.1). Для туристичних перевезень характерними є часті зупинки з метою огляду об'єктів екскурсії, а також рух на невеликих швидкостях, що значно підвищує обсяги викидів.

Клімат. Очікується, що реалізація Програми не призводитиме до впливу на клімат.

Ґрунти і земельні ресурси. Очікується, що реалізація Програми не призводитиме до впливу на ґрунти і земельні ресурси.

Водні ресурси. Очікується, що реалізація Програми не призводитиме до впливу на водні ресурси.

Біорізноманіття (флора). Очікується, що реалізація Програми не призводитиме до впливу на флору.

Біорізноманіття (фауна). Реалізація Програми не призводитиме до впливу на фауну.

Природоохоронні території та об'єкти⁶. Реалізація Програми не призводитиме до негативного впливу на природоохоронні території та об'єкти.

Відходи. Збільшення кількості туристів, розвиток перспективних напрямів туризму, створення туристичних маршрутів, участь у форумах ймовірно можуть привезти до збільшення кількості твердих побутових відходів. Утім, вчасний збір та утилізація (відповідно до всіх діючих норм і передового досвіду) побутових відходів, утворених під час туристичних заходів, визначатимуть короткостроковість ймовірних негативних наслідків.

Культурна спадщина. Очікується, що реалізація Програми не призводитиме до негативного впливу на об'єкти культурної спадщини.

Разом з тим, Програма ймовірно може мати позитивний вплив на об'єкти культурної спадщини внаслідок розвитку історико-культурного туризму.

Безпека життєдіяльності. Реалізація Програми не матиме негативного впливу на безпеку життєдіяльності містян. Натомість позитивні наслідки для безпеки життєдіяльності матиме удосконалення туристичної інфраструктури з дотриманням норм безбар'єрності.

Здоров'я населення. Програма не передбачає появу нових ризиків для здоров'я населення. Натомість реалізація деяких заходів Програми має призвести до покращення стану здоров'я населення внаслідок розвитку медичного туризму, а також популяризації здорового способу життя через спортивний туризм.

⁶ Відповідно до пункту 9 додатку до Закону України «Про національну інфраструктуру геопросторових даних»: «Природоохоронні території та об'єкти - території та об'єкти природно-заповідного фонду, їх функціональні та охоронні зони, території, зарезервовані з метою наступного заповідання, території та об'єкти екомережі, території Смарагдової мережі, водно-болотні угіддя міжнародного значення, біосферні резервати програми ЮНЕСКО «Людина і біосфера», об'єкти всесвітньої спадщини ЮНЕСКО».

Таблиця 10

Результати оцінки ймовірних наслідків для довкілля і здоров'я населення відповідно до завдань Програми

Завдання Програми	ПОВІТРЯ	КЛІМАТ	ГРУНТИ І ЗЕМЕЛЬНІ РЕСУРСИ	ВОДА	БІОРИЗНОМАНІТЯ/ ФЛОРА	БІОРИЗНОМАНІТЯ/ ФАУНА	ПРИРОДООХОРОННІ ТЕРИТОРІЇ	ВІДХОДИ	КУЛЬТУРНА СПАДИЩИНА	БЕЗПЕКА ЖИТТЄДИЯЛЬНОСТІ	ЗДОРОВ'Я
1.1. Підвищення якості сервісу обслуговування туристів	DI/ST /LO	0	0	0	0	0	0	DI/ST /LO	DI/MT /LO	0	DI/ST /LO
1.2 Удосконалення туристичної інфраструктури з дотриманням норм безбар'єрності та доступності	0	0	0	0	0	0	0	0	0	DI/MT /LO	0
2.1. Просування міста Києва як туристичного центру	0	0	0	0	0	0	0	DI/ST /LO	0	0	0

Позначення	Пояснення
-	Значний негативний вплив. Цей вплив слід звести до мінімуму із застосуванням заходів щодо пом'якшення наслідків
-	Помірний негативний вплив. Цей вплив є прийнятним
0	Немає впливу або незначний вплив
+	Помірний позитивний вплив
++	Значний позитивний вплив
DI / IN	Прямий / Непрямий
LT / MT / ST	Довгостроковий (10-15) / Середньостроковий (3-5 років) / Короткостроковий (1 рік)
LO / RE	Місцевий / Регіональний
CU / SI / TR	Кумулятивний / Синергетичний / Транскордонний

7. Заходи, що передбачається вжити для запобігання, зменшення та пом'якшення можливих негативних наслідків виконання цілей і заходів Програми

Під час проведення оцінки ймовірних негативних наслідків для довкілля від реалізації Програми було виявлено низку завдань і заходів, які потребують уваги під час їх реалізації, щоб не припустити негативного впливу на довкілля, або які доцільно скоригувати або доповнити для того, щоб посилити позитивні наслідки для довкілля та здоров'я населення внаслідок реалізації Програми. Заходи для запобігання, зменшення та пом'якшення негативних наслідків виконання Програми (табл. 11) ґрунтуються на впливах на складові довкілля, оцінених у попередньому розділі звіту. Ці заходи є загальними рекомендаціями щодо усунення негативних наслідків, тоді як детальні заходи повинні розглядатися у кожному конкретному випадку під час реалізації конкретних заходів.

Таблиця 11. Заходи для запобігання, зменшення та пом'якшення негативних наслідків виконання Програми

Складова довкілля	Заходи для зменшення негативних наслідків
Атмосферне повітря	<ul style="list-style-type: none">- Використання якісного палива.- Поступовий перехід на екологічно безпечні види палива.- Уникнення накопичення транспорту на одній території.- Оптимізація перевезень.- Використання екологічно дружніх видів транспорту, в т. ч. електротранспорту.- Здійснення екологічного контролю за станом автотранспорту, вдосконалення екологічних нормативів.
Земельні ресурси та ґрунти	<ul style="list-style-type: none">- Недопущення зливу відпрацьованих оливо і пального на землю при експлуатації автотранспорту.- Знешкодження нафтозабрудненого ґрунту методом біологічної деструкції за допомогою мікроорганізмів.- Розроблення екологічного паспорту туристичної території.
Вода	<ul style="list-style-type: none">- Улаштування спеціально встановлених місць для заправки і технічного обслуговування автомобілів для запобігання забруднення ґрунтових вод нафтопродуктами.- Недопущення зливання паливно-мастильних матеріалів на туристичній території.- Недопущення миття машин у місцях, з яких стічні води можуть потрапити в магістральну, розподільчу, скидну мережу, річки та водойми.
Відходи	<ul style="list-style-type: none">- Зменшення обсягів утворення твердих побутових відходів.- Збільшення кількості контейнерів для збору ТПВ.- Збільшення частки ТПВ, що направляються на перероблення.- Підвищення загального рівня культури у сфері поводження з ТПВ.

Крім того, для посилення позитивних наслідків для довкілля та здоров'я населення в результаті виконання Програми пропонуються такі заходи:

- використання електротранспорту для туристичних перевезень;
- розвиток екологічного туризму;

- забезпечення переходу до використання ресурсозберігаючих та екологічних норм і стандартів у всіх новозбудованих і реконструйованих закладах розміщення туристів;
- включення в програми підготовки працівників туристичної сфери та екскурсіводів питань екологічної освіти;
- здійснення консультування з екологічної поведінки для туристів;
- розроблення еколого-туристичних карт території міста чи окремих районів (з нанесенням чітко визначених екологічних маршрутів, відомостями про основні об'єкти, різноманіття флори та фауни);
- розроблення екологічних паспортів туристичних територій та об'єктів туристичної зацікавленості.

8. Обґрунтування вибору виправданих альтернатив, що розглядалися, опис способу, в який здійснювалася стратегічна екологічна оцінка

Міська цільова програма відновлення та розвитку сфери туризму міста Києва на 2025-2027 роки розроблена на середньостроковий період і є плановим документом реалізації Стратегії розвитку міста Києва до 2025 року.

Нова редакція Стратегії спрямована на знаходження оптимального балансу між усіма сферами життєдіяльності міста Києва. У Стратегії визначено 5 пріоритетів розвитку міста Києва, одним з яких є сталий розвиток – баланс економічної, соціальної та екологічної складових. Цей пріоритет, зокрема, спрямований на перетворення Києва на екологічно чисте та зелене місто.

Програма підтримує розвиток сфери туризму, яка є перспективним сектором економіки, розвиток якого сприяє збільшенню місцевих доходів і валютних надходжень, створює нові робочі місця, розвиває дотичні галузі, пов'язані з виробництвом туристичних послуг, сприяє створенню нових галузей, розвиває соціальну, виробничу, транспортну інфраструктуру. Сучасні виклики та загрози спричинили поглиблення наявних та появу нових проблем у туристичній сфері. Міська цільова програма відновлення та розвитку сфери туризму міста Києва на 2025–2027 роки спрямована на вирішення проблем, серед яких:

- недостатній рівень розвитку внутрішнього туризму;
- недостатній рівень безбар'єрності туристичного середовища та доступності туристичних послуг;
- необхідність удосконалення ефективності управління туристичною сферою.

Завдання та заходи Програми спрямовані на виконання оперативних цілей Стратегії розвитку міста Києва до 2025 року, а саме:

- збільшення тривалості та покращення комфорту перебування туристів,
- підвищення ефективності управління туристичною сферою.

Завдання та заходи Програми вказують на те, що Програма спрямована на *інноваційний сценарій розвитку*.

В якості альтернативи розглядався *«нульовий» сценарій розвитку*, коли Програма не затверджується та не виконується. Цей сценарій може розглядатися як продовження поточних тенденцій щодо стану довкілля, в тому числі здоров'я населення, коли нові можливості ігноруються, а загрози, що виникають, накопичуються. Як показує аналіз тенденцій стану довкілля, в том числі здоров'я населення, реалізація «нульового» сценарію призводитиме до зростання обсягів викидів від пересувних джерел, значне техногенне навантаження на водні об'єкти міста, зв'язок ареалів забруднення ґрунтів з промисловими зонами і зонами впливу вулиць з інтенсивним рухом автотранспорту, зростання загальної кількості утворюваних відходів, зростання кількості накопичених відходів, збільшення смертності за основними типами захворювань.

Найсприятливішим варіантом буде затвердження запропонованого варіанту Програми, спрямованого на *інноваційний сценарій розвитку*.

Опис способу, в який здійснювалася стратегічна екологічна оцінка.

Стратегічна екологічна оцінка здійснювалася відповідно до оприлюдненої «Заяви про визначення обсягу стратегічної екологічної оцінки проєкту Міської цільової програми відновлення та розвитку сфери туризму міста Києва на 2025-2027 роки».

Для характеристики поточного стану довкілля м. Києва, у тому числі здоров'я населення, була використана наявна інформація, зокрема, інформація Головного управління статистики м. Києва, «Доповідь про стан навколишнього природного

середовища міста Києва за 2022 рік», «Екологічний паспорт міста Києва» за 2022 рік, дані моніторингу забруднення атмосферного повітря Центральної геофізичної обсерваторії імені Б. Срезневського, дані Державного агентства водних ресурсів України, дані КП «Київкомунсервіс», дані Міністерства охорони здоров'я України, а також інша доступна інформація. У розділі 2 був проведений аналіз тенденцій стану довкілля, в тому числі здоров'я населення. Експертний аналіз застосовувався під час підготовки розділів 2-5.

Для оцінки ймовірних наслідків для довкілля, у тому числі здоров'я населення (розділ 6), була розроблена таблиця-матриця, яка містить перелік завдань Програми. Оцінка позитивних і негативних, прямих і непрямих, довгострокових, середньострокових і короткострокових, місцевих і регіональних наслідків була проведена для 11-ти складових довкілля, у тому числі здоров'я населення.

Під час проведення оцінки ймовірних негативних наслідків для довкілля від реалізації Програми було виявлено низку завдань і заходів, які потребують уваги під час їх реалізації, щоб не припустити негативного впливу на довкілля, або які доцільно скоригувати чи доповнити для того, щоб посилити позитивні наслідки для довкілля та здоров'я населення внаслідок реалізації Програми (розділ 7).

У процесі СЕО було розглянуто два альтернативних сценарії:

- 1) інноваційний сценарій розвитку за умов прийняття, затвердження та впровадження Програми;
- 2) інерційний сценарій розвитку за умов продовження функціонування міста в умовах, що склалися.

9. Заходи, передбачені для здійснення моніторингу наслідків виконання Програми для довкілля, у тому числі для здоров'я населення

Для здійснення моніторингу наслідків виконання Програми для довкілля, у тому числі для здоров'я населення, пропонуються такі заходи:

- визначення вимог до збирання даних, у тому числі оцінка прогалин у доступності та якості даних, зазначених у Програмі та у звіті про СЕО;
- підготовка плану збирання даних, який включатиме визначення потреб в інформації, джерел і способів отримання інформації, частоти збору інформації, а також витрат, пов'язаних зі здійсненням моніторингу і збором інформації;
- забезпечення фінансування пропонованих заходів з моніторингу;
- проведення збору та аналізу даних;
- підготовка звітності та оприлюднення даних моніторингу.

Для організації моніторингу можуть бути використані існуючі системи моніторингу та інформаційні системи або вони мають бути спеціально удосконалені для цілей СЕО. Результати моніторингу мають бути доступними для органів влади та громадськості.

Результати моніторингу замовник оприлюднює на власному офіційному веб-сайті та вносить до Єдиного реєстру стратегічної екологічної оцінки один раз на рік протягом строку дії ДДП та через рік після закінчення такого строку (п. 10 Постанови Кабінету Міністрів України від 16.12.2020 № 1272) та у разі виявлення непередбачених звітом про СЕО негативних наслідків для довкілля, у тому числі для здоров'я населення, вживає заходів щодо їх усунення.

Моніторинг базується на розгляді цільових показників та аналізі досягнення запланованих результатів. Цільові індикатори, передбачені у Програмі представлені в табл. 12. Для здійснення моніторингу наслідків виконання Програми для довкілля, у тому числі для здоров'я населення, система цільових індикаторів має включати екологічні індикатори та індикатори здоров'я населення (табл. 13).

Таблиця 12. Індикатори Програми

Назва індикатора	Одиниця виміру	Значення індикатора за роками		
		2025	2026	2027
Динаміка кількості іноземних та внутрішніх туристів	% від базового значення	100	120	140
Динаміка надходжень до бюджету м. Києва від справляння туристичного збору	% від базового значення	100	110	120
Динаміка кількості адаптованих об'єктів туристичної інфраструктури, зокрема до потреб людей з інвалідністю (елементи туристичної навігації, міні-макети туристичних об'єктів із використанням шрифту Брайля та ін.)	% від базового значення	100	110	120

Управління туризму та промоцій виконавчого органу Київської міської ради (Київської міської державної адміністрації) щороку здійснює обґрунтовану оцінку результатів виконання Програми та, у разі потреби, розробляє пропозиції щодо доцільності продовження тих чи інших заходів, включення додаткових заходів і завдань, уточнення результативних показників та індикаторів Програми, обсягів і джерел фінансування, переліку співвиконавців, строків виконання Програми та окремих її завдань і заходів тощо.

Методи визначення показників. Визначення цільових екологічних показників,

зазначених у табл. 13, має здійснюватися шляхом фіксації показників станцій моніторингу, лабораторних досліджень або наявних даних з відкритих джерел.

Таблиця 13. Цільові екологічні індикатори та індикатори здоров'я населення

Назва індикатора, одиниця виміру	Базове значення (фактичне виконання за 2023 рік)	Проміжне значення (2025 рік)	Цільове значення 2027 рік
Забезпеченість зеленими зонами загального користування, м ² /мешканця	22,4	23	25
Частка екологічно чистого наземного комунального громадського транспорту у загальній його кількості, %	49,6	49,3	50,8
Частка зелених насаджень в межах міста, %	49,5	49,5	49,6
Рівень екологічної свідомості населення міста (за результатами соціологічних досліджень), %	30	40	50
Частка територій та об'єктів природно-заповідного фонду у % до площі міста	25,9	25,9	26
Частка роздільно зібраних ТПВ (від загального обсягу утворених ТПВ), %	5	8	10
Очікувана тривалість життя при народженні, років	71	Тенденція до зростання	Тенденція до зростання
Смертність населення, випадків/1 тис. мешканців	15,5	Тенденція до зменшення	Тенденція до зменшення
Смертність дітей у віці до 5 років, випадків/ 1 тис. живонароджених	6,8	Тенденція до зменшення	Тенденція до зменшення

Зокрема, контроль за станом атмосферного повітря рекомендується здійснювати у місцях, де спостерігається найбільший вплив автотранспорту.

Контроль забруднення поверхневих і ґрунтових вод та контроль якості питної води має здійснюватися на територіях у безпосередній контактній зоні з людьми: у межах житлової, громадської забудови та в межах рекреаційних територій. Контроль вмісту забруднювачів має здійснюватися шляхом відбору проб води на моніторингових постах і гідрологічних постах у межах міста. Результати аналізу вмісту забруднювачів у поверхневих і ґрунтових водах є також індикатором забруднення ґрунтів і повітря.

Під час контролю забруднення ґрунтів основна увага має бути приділена територіям з відкритим ґрунтом, де є безпосередній контакт із людьми.

Моніторинг може бути використаний для:

- порівняння очікуваних і фактичних наслідків, що дозволяє отримати інформацію про реалізацію Програми;
- отримання інформації, яка може бути використана для поліпшення майбутніх оцінок (моніторинг як інструмент контролю якості СЕО);
- перевірки дотримання встановлених екологічних вимог;
- перевірки того, що Програма виконується відповідно до затвердженого документу, включаючи передбачені заходи із запобігання, скорочення або пом'якшення несприятливих наслідків.

Періодичність вимірювання показників. Заходи з моніторингу наслідків виконання Програми для довкілля, у тому числі здоров'я населення, необхідно здійснювати на постійній основі – не менше ніж 1 раз на рік після затвердження Програми.

Засоби і способи виявлення наявності або відсутності наслідків для довкілля.
Виявлення наявності або відсутності наслідків для довкілля, у тому числі для здоров'я населення, має відбуватися шляхом вимірювання екологічних індикаторів, проведення їх аналізу та співставлення з визначеними цільовими значеннями.

10. Резюме нетехнічного характеру

1. Метою Міської цільової програми відновлення та розвитку сфери туризму міста Києва на 2025-2027 роки є підвищення конкурентоспроможності міста Києва як туристичного центру європейського рівня, відновлення туристичних потоків та підвищення прибутковості сфери, створення безбар'єрного туристичного середовища.

Стратегією розвитку міста Києва до 2025 року (сектор 1.5. Туризм) визначені оперативні цілі: «Збільшення тривалості та покращення комфорту перебування туристів» та «Підвищення ефективності управління туристичною сферою», на досягнення яких спрямована Програма. Для досягнення цих оперативних цілей визначені завдання та заходи.

2. Аналіз тенденцій стану довкілля, в тому числі здоров'я населення, вказує на загальне зменшення обсягів викидів від стаціонарних джерел і зростання обсягів викидів від пересувних джерел, поступове скорочення обсягів споживання водних ресурсів, значне техногенне навантаження на водні об'єкти міста, зв'язок ареалів забруднення ґрунтів з промисловими зонами і зонами впливу вулиць з інтенсивним рухом автотранспорту, зростання площі природно-заповідного фонду міста і кількості територій та об'єктів ПЗФ, збільшення обсягів робіт з озеленення міста, зростання загальної кількості утворюваних відходів, зменшення в останні роки обсягів утворення твердих побутових відходів, невпинне зростання кількості накопичених відходів, збільшення смертності за основними типами захворювань, в тому числі захворювань, зумовлених вірусом COVID-19.

3. Оскільки завдання та заходи Програми стосуються території всього міста Києва, характеристика стану довкілля, умов життєдіяльності населення та стану його здоров'я на територіях, які ймовірно зазнають впливу, представлені у Розділі 2.

4. Основні екологічні проблеми м. Києва, які також обумовлюють ризики для здоров'я населення, це:

- забруднення атмосферного повітря викидами автотранспорту та промислових підприємств;
- високий рівень автомобілізації міста, низька привабливість громадського транспорту і повільний темп розвитку мережі рейкового транспорту;
- забруднення поверхневих водних об'єктів;
- проблеми поводження з відходами;
- трансформація природних ґрунтів;
- зміна клімату;
- проблема збереження зелених зон.
- вплив забруднення повітря на здоров'я населення.

5. Основні зобов'язання у сфері охорони довкілля міста визначаються законами України «Про Основні засади (стратегію) державної екологічної політики України на період до 2030 року», «Про охорону навколишнього природного середовища», «Про охорону атмосферного повітря», «Про стратегічну екологічну оцінку», «Про оцінку впливу на довкілля», «Про управління відходами», «Про інформацію», Водним кодексом України, Указом Президента України «Про Цілі сталого розвитку України на період до 2030 року».

6. Ймовірні наслідки для довкілля, у тому числі для здоров'я населення, від реалізації Програми визначалися для завдань і заходів Програми та 11 складових довкілля. Більшість заходів Програми не матимуть впливу на довкілля і здоров'я населення, а окремі заходи ймовірно матимуть помірний негативний вплив.

Ймовірні *негативні* наслідки для довкілля (а саме: для атмосферного повітря та відходів) можливі для деяких заходів Програми. Вплив цих заходів ймовірно буде помірним і короткостроковим.

Реалізація Програми ймовірно *позитивно* вплине на культурну спадщину, безпеку життєдіяльності та здоров'я населення.

Зважаючи на географічне положення м. Києва, транскордонні наслідки реалізації заходів Програми для довкілля, у тому числі здоров'я населення, не очікуються.

7. Під час проведення оцінки ймовірних негативних наслідків для довкілля від реалізації Програми було виявлено низку заходів, які потребують уваги під час їх реалізації, щоб не припустити негативного впливу на довкілля, або які доцільно скоригувати або доповнити для того, щоб посилити позитивні наслідки для довкілля та здоров'я населення внаслідок реалізації Програми. Запропоновано заходи для запобігання, зменшення та пом'якшення негативних наслідків виконання Програми, а також заходи для посилення позитивних наслідків для довкілля та здоров'я населення.

8. У процесі СЕО було розглянуто два альтернативних сценарії:

- інноваційний сценарій розвитку за умов прийняття, затвердження та впровадження Програми;
- інерційний сценарій розвитку за умов продовження функціонування міста в умовах, що склалися.

Найсприятливішим варіантом буде затвердження запропонованого варіанту Програми, спрямованого на інноваційний сценарій розвитку.

9. Моніторинг виконання Програми здійснює Управління туризму та промоцій Київської міської ради (Київської міської державної адміністрації). Для здійснення моніторингу наслідків виконання Програми для довкілля, у тому числі для здоров'я населення, запропоновано ряд заходів. Моніторинг наслідків виконання Програми базується на розгляді цільових показників та аналізі досягнення запланованих результатів. Для здійснення моніторингу наслідків виконання Програми для довкілля, у тому числі для здоров'я населення, запропоновані цільові екологічні індикатори та індикатори здоров'я населення.